



**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ  
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ  
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI  
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ PROGRAMI**

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ  
BAĞLANMA DURUMLARININ TEKNOLOJİ  
BAĞIMLILIĞI İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**CEYDA DEMİRAL**

**İSTANBUL, 2022**

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ  
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ  
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI  
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ PROGRAMI**

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ  
BAĞLANMA DURUMLARININ TEKNOLOJİ  
BAĞIMLILIĞI İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**CEYDA DEMİRAL  
(180501003)**

**Danışman  
(Prof. Dr. Serdal Seven)**

**İSTANBUL, 2022**

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ  
TEZ ONAY FORMU

29/07/2022

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Temel Eğitim Anabilim Dalı, Okul Öncesi Eğitimi Tezli yüksek lisans programı öğrencisi 180501003 numaralı Ceyda DEMİRAL'ın hazırladığı "5-6 Yaş Grubu Çocuklarında Görülen Problem Davranışların Bağlanma Durumlarıyla İlişkisinin İncelenmesi" konulu Yüksek Lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, 29/07/2022 Cuma günü saat 14:00'da yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **Oy Birliği** ile karar verilmiştir.

**Tez adı değişikliği yapılması halinde:** Tez adının ...Okul öncesi öğretmen adaylarının bağlanma durumlarının teknoloji bağımlılığı ile ilişkisinin incelenmesi .....  
.....  
şeklinde değiştirilmesi uygundur.

Jüri Üyesi	Karar
1. Prof. Dr. Serdal SEVEN (Danışman)	<b>Kabul</b>
2. Doç. Dr. İsa KAYA	<b>Kabul</b>
3. Prof. Dr. Ebru KOLSAL	<b>Kabul</b>
4. ....	.....
5. ....	.....
6. (İkinci Danışman)*.....	.....

\*2. Danışman varsa doldurulması gerekmektedir.

## **ETİK BİLDİRİMİ**

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Ceyda Demiral

## TEŞEKKÜR

Tez sürecim boyunca yardımlarını esirgemeyen çok değerli hocam Prof. Dr. SERDAL SEVEN'e sonsuz teőekkürlerimi sunuyorum. İyi ki varsınız Sayın Hocam.

Canım Ailem tüm yaşamımda olduğu gibi bu zamanda da hep beni desteklediğiniz yanımda olduğunuz için teşekkür ediyorum.

Ceyda Demiral

# OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAĞLANMA DURUMLARININ TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Ceyda Demiral

## ÖZET

Araştırma, okul öncesi öğretmenliği programlarında öğrenim gören öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ve bağlanma durumlarını incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya 5 üniversiteden 331 öğrenci katılmıştır. Veri toplama araçları olarak Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Veriler t testi, Regrasyon Analizi, ANOVA yöntemleri ile analiz edilmiştir.

Araştırmada kaçınan ve kaygılı bağlanmanın teknoloji bağımlılığını negatif yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. Bağlanma durumu %14 oranında teknoloji bağımlılığını açıklamaktadır. Kaygılı ve Kaçınan bağlanma ile teknoloji bağımlılığının alt faktörleri arasında da negatif ilişkiler bulunmuştur. Cinsiyete göre bakıldığında anlık mesajlaşma, teknoloji bağımlılığı ve çevrim içi oyunlar faktörlerinde kızların erkeklerden anlamlı olarak daha yüksek puanlara sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda teknoloji bağımlılığı bağlanma teorisi çerçevesinde tartışılmıştır. Çocuklarıyla güvenli bir etkileşim kurmalarının teknoloji bağımlılığa etkisi nedeniyle ebeveynlerin ve okul öncesi öğretmen adaylarının güvenli bağlanma konusunda bilinçlendirilmeleri önerilmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Teknoloji Bağımlılığı, Bağlanma, Teknoloji, Bağımlılık

# **INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP OF PRE-SCHOOL TEACHERS' ATTITUDE STATUS WITH TECHNOLOGY ADDICTION**

**Ceyda Demiral**

## **ABSTRACT**

The research was carried out to examine the technology addiction and attachment status of students studying in preschool teaching programs. Relational screening method was used in the research. 331 students from 5 universities participated in the research. Technology Addiction Scale, Experiences in Close Relationships Inventory II and Personal Information Form were used as data collection tools. Data were analyzed by t test, Regression Analysis, ANOVA methods.

In the study, it was concluded that avoidant and anxious attachment negatively affected technology addiction. Attachment status explains 14% of technology addiction. Negative relationships were also found between anxious and avoidant attachment and sub-factors of technology addiction. According to gender, it was determined that girls had significantly higher scores than boys in the factors of instant messaging, technology addiction and online games. As a result of the research, technology addiction was discussed within the framework of attachment theory. Due to the effect of having a secure interaction with their children on technology addiction, it is recommended that parents and pre-school teacher candidates be made aware of secure attachment.

**Keywords:** Technology Addiction, Attachment, Technology, Addiction

## ÖNSÖZ

Bu araştırmanın temel amacı bağlanma stilleri ile teknoloji bağımlılığı arasındaki ilişkiyi incelemek ve literatüre katkı sağlamaktır. Bu amaçla araştırmanın birinci bölümü olan genel bilgiler başlığı altında teknoloji, teknoloji bağımlılığı, bağımlılık türleri, bağlanma kuramı ile bağlanma ve internet ilişkisi hakkında detaylı literatür araştırması yapılmıştır. İkinci bölümünde farklı üniversitelerde eğitim gören okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin katılım sağladığı anket çalışması ile destekleyici veri analizi uygulaması gerçekleştirilmiş ve elde edilen bulgular ışığında ilgili ölçekler ile değişkenlerin ilişkisi değerlendirilmiştir.

Temmuz, 2022

Ceyda Demiral



## İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ÖNSÖZ.....	vii
SEMBOLLER .....	x
TABLolar .....	xi
GİRİŞ .....	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
1. GENEL BİLGİLER.....	1
1.1. TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI .....	1
1.1.1. Teknoloji ve Teknoloji Bağımlılığının Tarihsel Gelişimi .....	1
1.1.2. Bağımlılık Kavramı.....	2
1.1.3. Bağımlılık Türleri .....	4
1.1.3.1. Fizyolojik Bağımlılık .....	4
1.1.3.2. Psikolojik Bağımlılık .....	4
1.1.3.3. Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı .....	8
1.1.3.4. Sosyal Medya Bağımlılığı.....	9
1.1.3.5. Akıllı Telefon Bağımlılığı.....	10
1.1.3.6. Dijital Oyun Bağımlılığı.....	11
1.1.3.7. İnternet Bağımlılığı .....	13
1.1.3.8. Bilgisayar Bağımlılığı.....	16
1.2. BAĞLANMA KURAMI.....	18
1.2.1. Bağlanma Biçimleri.....	20
1.2.1.1. Güvenli Bağlanma Biçimi .....	21
1.2.1.2. Çelişik-Güvensiz-Saplantılı Bağlanma Biçimi.....	21
1.2.1.3. Kaçınmacı-Güvensiz-Korkulu Bağlanma Biçimi .....	22
1.2.2. Yetişinlikte Bağlanma .....	22
1.2.3. Bağlanma Biçimleri ve İnternet İlişkisi.....	23
1.3. LİTERATÜR İNCELEMESİ .....	24
1.3.1. İnternet Bağımlılığı İle İlgili Araştırmalar .....	24
1.3.2. Bağlanma Biçimleriyle İlgili Araştırmalar .....	26

<b>İKİNCİ BÖLÜM</b> .....	<b>29</b>
<b>2. YÖNTEM</b> .....	<b>29</b>
1.4. ARAŞTIRMA MODELİ .....	29
1.5. ÇALIŞMA GRUBU .....	29
1.6. VERİ TOPLAMA ARACI.....	29
1.6.1. Kişisel Bilgi Formu.....	29
1.6.2. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği.....	30
1.6.3. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II (YİYE-II): .....	30
1.7. VERİLERİN ANALIZI.....	31
<b>ÜÇÜNCÜ BÖLÜM</b> .....	<b>33</b>
<b>3. BULGULAR</b> .....	<b>33</b>
<b>SONUÇ VE TARTIŞMA</b> .....	<b>63</b>
<b>ÖNERİLER</b> .....	<b>69</b>
<b>KAYNAKÇA</b> .....	<b>70</b>
<b>EKLER</b> .....	<b>81</b>

## SEMBOLLER

- $<$  : Küçüktür
- $q$  : Faz yükü
- $t$  : Zaman
- $u,v$  : Yer değiştirme vektörü bileşenleri
- $w$  : Açısal hız
- $\alpha$  : Asal gerilme doğrultusundan sapma açısı
- $\rho$  : Yoğunluk

## TABLolar

Tablo 1. Demografik Değişkenlere Göre Dağılım.....	33
Tablo 2. Betimsel İstatistikler .....	37
Tablo 3. Korelasyon Analizi .....	38
Tablo 4. Regresyon Analizi (Yakın İlişkilerde Yaşantıların Teknoloji Bağımlılığı Üzerindeki Etkisi) .....	40
Tablo 5. Regresyon Analizi (Yakın İlişkilerde Yaşantılar Alt Boyutlarının Teknoloji Bağımlılığı Üzerindeki Etkisi) .....	40
Tablo 6. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Üniversite Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması .....	41
Tablo 7. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Medeni durum Bakımından t testi ile karşılaştırılması .....	43
Tablo 8. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Sınıf Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması .....	44
Tablo 9. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Cinsiyet Bakımından t testi ile karşılaştırılması .....	45
Tablo 10. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Yaş Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması.....	46
Tablo 11. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği Alt Boyutlarının Kendine Ait Masaüstü Bilgisayarı Olması Bakımından t Testi İle Karşılaştırılması .....	47
Tablo 12. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği Alt Boyutlarının Kendine Ait Dizüstü Bilgisayarı Olması Bakımından t Testi İle Karşılaştırılması .....	48
Tablo 13. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Ailesinin Sosyo-Ekonomik Düzeyi Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması .....	49
Tablo 14. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Sosyal Ağ Sitelerine Aboneliği Olması Bakımından t testi ile karşılaştırılması .....	51
Tablo 15. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Sosyal Ağlarda Günde Ortalama Geçirdiği Zaman Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması .....	52
Tablo 16. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Anlık Mesajlaşma Programlarında Günde Ortalama Geçirdiği Zaman Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması .....	54

Tablo 17. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Sürekli Oynadığı Çevrimiçi Oyunların Olması Bakımından t testi ile karşılaştırılması.....	56
Tablo 18. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Çevrimiçi Oynadığı Oyunlarda Günde Ortalama Geçirdiği Zaman Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması .....	58
Tablo 19. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Sürekli Gezindiği İnternet Sayfaları Olması Bakımından t testi ile karşılaştırılması.....	59
Tablo 20. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Sürekli Gezindiği İnternet Sayfalarında Günde Ortalama Geçirdiği Zaman Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması.....	60

## KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ARPA	Advanced Research Projects Agency
bkz.	Bakınız
bkz.: aş.	Eserin kendi içinde aşağıya atıf
C.	Cilt
çev.	Çeviren
ICD	Uluslararası Hastalıkların Sınıflandırılması
s.	Sayfa/sayfalar
t.y.	Basım tarihi yok
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
v.d.	Çok yazarlı eserlerde ilk yazardan sonrakiler
WHO	Dünya Sağlık Örgütü
y.y.	Basım yeri yok

# GİRİŞ

## **Problem Durumu**

Günümüz şartlarında teknoloji önü alınamaz şekilde gelişim göstermeye başlamıştır. Özellikle bilişim teknolojileri, 20. yüzyıl itibariyle hayatımızda önemli bir yere sahip olmuştur. Günlük hayatı kolaylaştıran, dünyanın her yerinden anlık iletişim kurma imkanı sunan ve dünyanın globalleşmesini sağlayan internet de bilişim teknolojisinin en önemli etmenlerinden birisi halini almıştır. Her geçen gün gelişen teknoloji ile ulaşılması daha da kolay hale gelen internet artık yaşamın bir parçası olmuş, hatta günümüz şartlarında kullanımı zorunlu elementlerin ilk sıralarına yerleşmiş durumdadır.

İnternetin bu hızlı yayılımı ve kullanım alanının her geçen gün genişlemesi belli başlı olumsuzlukları da beraberinde getirmeye başlamıştır. İnternetin ve beraberinde bilgisayar ve akıllı telefonların aşırı kullanımı, özellikle henüz eğitim aşamasında olan öğrencilerin hem akademik hem de bireysel gelişimlerini olumsuz etkilemektedir. Kontrolsüz internet kullanımı kişinin bu duruma bağımlılığı ile sonuçlanabilmektedir. İlk olarak 1995 yılında incelenmeye değer bulunan internet bağımlılığı olgusu 2000’li yılların başına kadar bir hastalık olarak tam olarak kabul edilmese de günümüzde varlığı kabullenilmiş ve hatta tedavi yöntemleri üzerinde çalışmalar dahi başlatılmıştır.

İnternet bağımlılığının toplumdaki her yaş gurubunun ortak problemi olmasının yanı sıra, bağımlılık derecesine gelenlerin genellikle erkekler ve ergenler olduğu söylenebilir (Gonzalez, 2002). Literatür incelendiğinde problemli internet kullanımından en çok etkilenen yaş grubunun ergenler olduğu tespit edilmiştir (Doğan vd, 2008). Ergenlik dönemi, çocukluk döneminden yetişkinlik dönemine geçişin yaşandığı, kişisel gelişim ile alakalı önemli kararların alındığı ve hatta gelecek planlarının yapıldığı en önemli dönemdir. Bu dönemdeki en önemli ikinci unsur ise aile ile kurulan bağıdır. Bu dönemde aile ile ergen kişi arasında kurulan ilişki ergenin

fiziksel varlığına katkı sağlamanın yanı sıra gelecekteki hayatını etkileyen en önemli ilişkidir (Deniz, 2011). Erken yaşlarda başlayarak ilerleyen zamanlarda kişinin etrafındaki diğer kişiler ile kuracağı ilişki tarzını şekillendiren bu süreç ise bağlanma olarak isimlendirilir (Kesebir, Kavzoğlu ve Üstündağ, 2011).

1958 yılında John Bowlby “Bir Çocuğun Annesine Olan Bağı” adlı yazısını yazmış ve bağlanma teorisinin temelini atmıştır (akt. Ainsworth ve diğ., 1978). Bowlby, Melanie Klein’den psikanaliz eğitimi aldığı sırada bakım veren kişiyle çocuğun erken dönem ilişkilerinin önemi hakkında önemli bilgiler edinmiş, ayrıca sorunlu çocukların yaşadığı ayrılıklar, kayıplar, acı veren kötü deneyimlerle, öfke kaygı ve üzüntü duygularıyla nasıl başa çıktıklarını görmüştür (Mikulincer ve Shaver, 2007).

Bakım veren kişi ile çocuk arasındaki ilk ve en önemli ilişki bağlanmadır (Bowlby 1969). Thompson’a göre (2002) bağlanma, bakım veren ve çocuğun arasındaki ilişkide, çocuğun yakınlık aramasıyla ortaya çıkan ve güç durumlar karşısında iyice belirgin duruma gelen duygusal bir bağdır (akt: Kesebir, Kavzoğlu ve Üstündağ, 2011). Bowlby (1969, 1980) bağlanmanın psikanalitik ve etolojik bir temele dayandığını, erken çocukluk gelişimini açıklamak ve bebeğin hayatta kalmak için bakım veren birine ihtiyaç duymasının biyoloji kaynaklı olduğunu ve bakım verenin olmaması durumunda bebeğin duygusal gelişiminde psikolojik sorunlar olabileceğini söyler.

Ainsworth ve arkadaşları (1978) Bowlby’nin bağlanma kuramından etkilenip yaptıkları çalışmada, bakım veren kişiyle çocuğun ayrı kalması durumu ve tekrar birlikte olması durumunda çocukların gösterdiği davranışlarda farklılıklar gözlemlemişlerdir. Bu farklılıkların değişik şekillerde olduğunu görüp bağlanma stilleri olarak ifade etmişlerdir. Yapılan çalışma sonrasında güvenli ve güvensiz bağlanma biçimleri tanımlanmıştır. Güvensiz bağlanma biçimi, kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma olarak ikiye ayrılır. Kaygılı bağlanma biçiminde terk edilme ve reddedilme gibi özellikler, kaçınmacı bağlanma biçiminde topluma uyumsuz ve diğerlerinden uzak olma / yakınlık kuramama vardır (Ainsworth ve diğ., 1978).



Bireydeki psikolojik rahatsızlıklarının oluşmasında, devam etmesinde ve bireyin hayatındaki işlevselliğe zarar vermesinde kaygılı ve kaçınmacı bağlanmanın büyük etkisi vardır. İnternet bağımlılığında da yine aynı şekilde bu sorunun başlamasında ve sürmesinde yer almaktadır (D'Arienzo, Boursier ve Griffiths 2019).

Bağlanma biçimleri çocuklukta temel bir rol oynasa da, gelecekteki yakın ilişkilerin senaryosunu da sağlarlar. (Bowlby 1988 ). Uzmanlara göre bağlanma biçimleri ile bağımlılık arasında ters bir ilişki yer almaktadır. Flores (2004), bağımlılığın bir bağlanma problemi olduğunu genç erişkinlikte uyumsuz ve geç bir geçiş olduğunu belirtmiştir (Höfler ve Kooyman 1996). Bağımlılık öz düzenlemede bir bozukluk olarak ifade edilir ve bağımlı kişiler kendini düzeltmede başarısızdırlar (Flores 2004). Madde bağımlılığı üzerine yapılan çalışmalarda ergenlerin bağlanma ve uyuşturucu kullanımı arasında güçlü bir bağ olduğu görülmüştür (Becoña ve ark. 2014 ).

### **Problem Cümlesi**

Okul öncesi öğretmen adaylarının bağlanma durumlarının teknoloji bağımlılığı ile ilişkisi nasıldır?

### **Alt Problemler**

Araştırmanın problemine dayalı olarak aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1.Araştırmaya katılan bireylerin teknoloji bağımlılığı alt faktörlerine ilişkin düzeyler nasıldır?

2.Araştırmaya katılan bireylerin bağlanma stillerine ilişkin düzeyleri nasıldır?

3.Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet, medeni durum özellikleri ile teknoloji bağımlılığı arasında anlamlı farklılık var mıdır?

4.Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet, medeni durum özellikleri ile bağlanma stilleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

5.Araştırmaya katılan bireylerin teknoloji bağımlılığı ve alt faktörleri ile bağlanma stilleri arasında ilişki var mı?

### **Araştırmanın Amacı**

Tüm bu bilgiler ışığında gerçekleştirilen bu araştırmanın temel amacı bağlanma durumları ile teknoloji bağımlılığı arasındaki ilişkiyi incelemek ve literatüre katkı sağlamaktır. Bu amaçla araştırmanın birinci bölümü olan genel bilgiler başlığı altında teknoloji, teknoloji bağımlılığı, bağımlılık türleri, bağlanma kuramı ile bağlanma ve internet ilişkisi hakkında detaylı literatür araştırması yapılmıştır. İkinci bölümünde farklı üniversitelerde eğitim gören okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin katılım sağladığı anket çalışması ile destekleyici veri analizi uygulaması gerçekleştirilmiş ve elde edilen buldular ışığında ilgili ölçekler ile değişkenlerin ilişkisi değerlendirilmiştir.

### **Araştırmanın Sınırlılıkları**

Araştırmada öğretmen adaylarına ulaşmak için yalnızca Google formlar kullanılmıştır.

Covid 19 salgını nedeniyle öğretmen adaylarına yüz yüze uygulama yapılamamıştır.

### **Varsayımlar**

Araştırmada ölçeklere verilen cevapların doğru olduğu kabul edilmiştir.

# BİRİNCİ BÖLÜM

## 1. GENEL BİLGİLER

### 1.1. TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI

#### 1.1.1. Teknoloji ve Teknoloji Bağımlılığının Tarihsel Gelişimi

Yeryüzünde internetle alakalı güncel durumlar 1969 senesinde “ABD Savunma Bakanlığı’nca internet ağı meydana getirme faaliyetleriyle başlamış olduğu bilinmektedir (Ektiricioğlu vd, 2020). 1989 senesinde insanlar internet ağını kullanmaya başlamışlardır, 1991 senesinde ticaret alanında kullanıldığı ifade edilmektedir. Türkiye’de de 1986 senesinde büyük çağlı internet ağı kullanımı olmaya başlamıştır. Fakat sonraki senelerde geniş net yeterli olmaması, kullanan kişilerin gereksinimlerini karşılamaması sonucunda “Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu” net teknolojilerini kullanmış olan farklı bir ağ oluşturma konusunda bir tasarı yapmışlardır. Yapılan bu tasarının güncelleştirilmesiyle 1993 senesinde Türkiye’de internet kullanılmaya başlanmıştır (Parlak, 2005). Bu şekilde teknoloji kişilerin yaşamında önemli bir yer edinmiştir.

Kişilerin internet sayesinde ulaşmak istedikleri bilgiye basit ve çabuk biçimde ulaşması konusunda insanları teşvik ettiren teknoloji, kişilerin yaşamının tüm bölümlerinde aktif durumdadır (Meral, 2018). Kişiler bir engel ile karşı karşıya kalmadan teknolojinin sunmuş olduğu fırsatlar çerçevesinde yaşamlarındaki neredeyse tüm gereksinimlerini giderebilmektedirler. Teknoloji, kişilere sunmuş olduğu fırsatları gün geçtikçe kişilerin gereksinimlerine paralel olarak güncellemektedir. Bu alandaki yeniliklerin kişilere sunmuş olduğu yeni imkanlar, kişilerin günlük yaşantılarını ve değişen dünyaya ayak uydurmaları konusunda destek olmaktadır (Çakır ve Oğuz, 2017) .

Teknoloji kişilerin yaşamında zorunlu şekilde bulunması gereken bir durum halini alırken bazı sorunları da ortaya çıkarmıştır. İnternet ve teknolojinin

birleştirilmesiyle beraber teknolojik aletleri ve interneti birlikte sunan teknolojik cihazlar yapılmıştır. Gün geçtikçe sosyal medya gereçleri, tabletler, telefonlar, çevrimiçi oyunlar kişilerin günlük hayatlarının vazgeçilmez bir unsuru haline almıştır ve bu durum sürmektedir. Teknolojinin sürekli bir gelişim halinde olmasıyla beraber teknolojiyi ve interneti birlikte sunan düzeneklerin miktarı da paralel şekilde artış göstermektedir. Kişiler teknolojik gereçlerine indirmiş oldukları uygulamalar ile buldukları her yerden evlerinde bulunan aletlerini kontrol edebilmektedirler.

Teknolojik aletler internet sayesinde uzaktan kontrol edilebilen perdeler, lambalar, evin bir planını oluşturup uzaktan kumanda ile evin içini süpürün ve silen temizlik araçları, uzaktan telefonlarımızdan kontrol edebileceğimiz fırınlara kadar sürekli kapasitelerini genişleterek ilerlemektedir. Bu şekildeki fırsatla bir taraftan kişilerin yaşamını kolay hale getirirken öte taraftan kişileri teknoloji furçasının içine almakta bundan dolayı da teknolojik fırsatlara ulaşamadığında kişilerin yokluk hissettiği ve zorlandıkları görülmektedir.

İnternetin ve teknolojik aletlerin bütünleşmesiyle meydana gelen aygıtlar kişileri resmen tesiri altına almış bulunmaktadır (Akkaş, 2019). Bütün bu cihazlar önceleri eğlence veya boş olan vakitleri geçirmek için meydana gelmiştir ancak bağımlılık seviyesine gelen kullanım şekillerini oluşturmuştur. Bağımlılık terimi genellikle madde ya da alkol ile ilişki kurulan bir kavramdır ancak teknolojiyi kullanım biçimlerinin bağımlılık yaratması seviyesinde olmasıyla beraber yapı ve kavramsal yönden farklılığa uğramış olmaktadır.

### **1.1.2. Bağımlılık Kavramı**

TDK'ya göre bağımlılık kavramı bağımlı olma durumu şeklinde açıklanır. Arapçada "tabiiyet" sözcüğünden bizim dilimize geçmiştir. Türk Dil Kurumu'nun hemşirelik kavramları lüğatinde bulunan açıklama genellikle madde bağımlılığına karşılık gelen bir tanımlamadır. Buradaki açıklama madde, uyuşturucu madde, alkol ve sigaranın neden olduğu belirli uyarım durumuna psikolojik şekilde engel olamayacağı düzeyde bağımlılık durumu şeklinde tanımlanmıştır (Hemşirelik Terimleri Sözlüğü, 2015). Bağımlılığı Cambridge lüğatinde da bağımlı olmadı

durumundan dolayı bir şeyler edinmeyi ya da yapmış olmanın önüne geçememe problemi şeklinde yer almaktadır (dictionary.cambridge: 2022).

Sürekli bir rahatlık şeklinde görülen bağımlılık oluşumuna etki eden faktörler incelendiğinde kalıtsal, çevresel ve psikososyal etkenlerin öncülük ettiği görülmektedir. Bağımlılık terimi konusunda tartışılırken iki temel ayırmadan söz edilmektedir. Bunlar davranışsal bağımlılık ve madde bağımlılığıdır. İki şekildeki bağımlılık cinsinin ortak noktaları süreklilik ve yoksunluk çekme durumlarının olmasıdır. Bağımlılığa neden olan eylem ya da madde devamlı yineleme gereksinimi duyar, bu yineleme yapılmadığında gözle görülür seviyede yoksunluk meydana gelir. Karşılama gerçekleşmediği takdirde bireyde türlü seviyelerde normal olmayan durum ve eylemler gözlenir. Bu hal bireyin içinde bulunduğu yoksunluk halinin ortadan kalkmaması durumunda oluşmuş olan kargaşanın dışa vuruş şeklidir. Bağımlılık, aklın ödül bölümünü içermiş olan limbik sistemde bulunan ödül-ceza düzeneği ve dopamin hormonuyla direkt şekilde ilişkilidir. Beynin etkileşim aşamasında beyin yapay olan uyarıcılar nedeniyle doğru şekilde yönlendirmez ve bu durum neticesinde bağımlılık meydana gelir (Tarhan & Nurmedov, 2014).

Maddesel bağımlılık ile davranışsal bağımlılığın birbirinden ayrıldığı en keskin ayırım davranışsal bağımlılığın etkinliği ve etkileri kişiden kişiye değişkenlik göstermesidir. Madde bağımlılıkları kişiler üzerinde beklenen ve bilinen etkileri gözlemlenirken, davranışsal bağımlılıklarda kişiye göre farklılık göstermektedir. Kimyasal bir uyuşturucu maddenin her insanda bağımlılığı gözlemlenebilir fakat davranışsal bağımlılığın çeşitli koşulları ve değişkenleri söz konusudur. Davranışsal bağımlılık maddesel bağımlılıktan ayrı olarak spesifik eylemlerle ilişkilidir. Son dönem klinik çalışmaları kapsamında psikiyatrik sınıflamalar altında davranışsal bağımlılıkların uyumsuz davranışlara, obsesif kompulsif bozukluklara, dürtü kontrol bozukluklarına yol açtığı tespit edilerek etkileri ve sebebiyetleri kapsamında kategorize edilmiştir (Kim & Seo, 2013). Eylemsel bağımlılığın bilinmiş olan kumar bağımlılığı haricinde diğer bağımlılık çeşitleri de vardır. Bunun içinde teknolojik araçların problemli şekilde kullanılıyor olmasıyla alakalı bazı eylemsel bağımlılık çeşitleri; internetin sorunlu şekilde kullanılması (Ceyhan, 2011), çevrimiçi oyun oynama davranışlarının problemleri biçimde olması (Horzum, 2011), sorunlu biçimde

telefon kullanımı (Bianchi & Phillips, 2005), sorunu şekilde sosyal medyada vakit geçirme (Hazar, 2011) konusunda açıklamalar ve çalışmalar oluşturulmaktadır.

### **1.1.3. Bağımlılık Türleri**

Bağımlılık çeşitleriyle alakalı literatürdeki çalışmalar neticesinde bağımlılığın genellikle iki temel başlıkta toplandığı görülmüştür. Bu başlıklar Fizyolojik Bağımlılık (Madde Bağımlılığı) ve Psikolojik Bağımlılıktır (Davranış Bağımlılığı). Kahve, alkol, uyuşturucu, çay, sigara tarzındaki ürünler madde bağımlılığı başlığı altında bulunmaktadır. Davranışsal bağımlılık da belli bir davranışın, anormal biçimde ve devamlı yapılması halinde bireyin fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak mesleğinde ve insan ilişkilerinde bir tutarlılık meydana getirememesi, düzeni oturtamaması ve de çevresindekilere atak uyduramaması biçiminde açıklaması yapılmaktadır (Karaman ve Kurtoğlu, 2009).

#### **1.1.3.1. Fizyolojik Bağımlılık**

Maddenin kullanılmış olduğu süreyi dikkate almazsınız, muntazam şekilde kullanımının sürdürülmesi bedende alışkanlığı meydana getirir. Alışkanlık süreci sona erdikten sonrasında madde alımı sırasında maddeyi bırakmış olma ve maddeden uzak durma tarzında davranışlar sergilemekte fakat bu gayretleri neticesinde başarı elde etmekten çok maddenin kullanım seviyesinde artışa neden olur. Ayrıca bedende kimi bedensel ve ruhsal semptomlar oluşur. Böylece kişiler maddenin hayatlarını etkilemesine müsaade etmiş olurlar. Yaşamış oldukları travmayla maddeye daha çok bağımlı durumuna gelen kişiler, tamamıyla yaşamdan kendini soyutlayıp hayatlarını sürdürmek durumunda olacaklardır. Aynı zamanda kişiler kendilerine ciddi düzeyde zarar vereceklerdir (Ögel, 2001).

#### **1.1.3.2. Psikolojik Bağımlılık**

Bu bağımlılık türü kişinin duygusal olarak ya da kişiliği gereğinde gereksinimlerini gidermek için veya kendisini duygusal şekilde doyurmak için herhangi bir maddeye veya eyleme düşkün olması biçiminde tanımlanabilir. Bu şekildeki bağımlılıklarda madde alındığı takdirde tatmin ve zevk alma hissi oluşur.

Fiziksel olmayan bağımlılıkların bir bağımlılık meydana getirip getirmediğini belirlemenin net bir cevabı yoktur bunun yanında tanı alması için ilaç bağımlılığını belirlemek amacıyla saptanan klinik alandaki ölçümlerle kıyaslama yöntemi kullanılır. Böylece “televizyon bağımlılığı” (McIlwraith vd, 1991), “eğlenme aygıtı bağımlılığı” (Griffiths, 1991) tarzında eylemsel bağımlılıkların klinik biçimde açıklanmasına katkı sağlamaktadır (Griffiths, 1991).

#### **1.1.4. Teknoloji Bağımlılığı**

Teknoloji insanların aklını alacak düzeyde bir ilerleme kat etmektedir. İnce yapılı 3D televizyonlar, eğitim kurumlarında kullanılan akıllı tahtalar, elektrikle çalışan arabalar, eller kullanılmadan yönlendirilebilen teknolojik aletler içinde bulunduğumuz çağda öne çıkmıştır. Bundan on yıl öncesine değin sadece tek bilgisayarın bulunması ayrıcalık şeklinde algılanırken günümüzde pek çok elektronik alete birden sahip olan bir toplum vardır. Teknoloji ile etkileşimimizin neticesi şeklinde tanımlayabileceğimiz “Teknoloji Bağımlılığı” terimi günümüz sorunu şeklinde açıklanmaktadır.

Yeryüzünde ve bilhassa ülkemizde teknolojinin günlük yaşama derinden işlenmesi, çevrimiçi ve de çevrimdışı şeklinde söylenen hayat düzeninin yok olmasına sebep olmuştur. Bilhassa kişilerin elektronik ürünleriyle çok ilgilenmesi, sanal dünyaya giriş yapmasını sağlamış olan uygulamaların, oyunların yaygın şekilde bulunması bağımlılık belirtilerinin fazlaca gözlemlenmesine neden olmuştur. Bilhassa teknoloji bağımlılığının fazla niteliklerinin bulunması diğer bir deyişle yalnızca genç yaşta ve orta yaştaki kişiler dışında yaşı büyük olan kişilerin de teknolojiden faydalanması biçiminde ortaya çıkmasıyla, bu konudaki çalışmaların çoğalmasına sebep olmuştur.

Teknolojiyi çokça benimsemiş olsak da bazı problemlere neden olduğunu yok sayamayız. Bilhassa Amerikan Psikiyatri Birliği'nin yapmış olduğu psikolojik rahatsızlıkları sınıflara ayırmış olduğu DSM-5'in (Diagnostic Statistical Manual of Mental Disorders) içinde bulunan üçüncü kısımda teknolojinin yapmış olduğu tesirler ele alınsa da başka bağımlılık türlerini içine alan kapsamlı bir açıklama yer almamaktadır. Fakat İnternet Oyun Bozuklukları konusu altında bu diğer bağımlılık

türlerine değinilmiştir. Geçirmiş olduğumuz son bir yıl içinde devamlı ve şiddetli biçimde gündelik yaşantımızı negatif şekilde etki edecek seviyede oyun oynanıyor olmasına dair değerlendirmeler yapılması ve ileriki çalışmalarda da bunun ispat edilmesi noktasında internet oyun bağımlılığının bir rahatsızlık şeklinde ele alınması gerektiği konusunda karar kılınmıştır. İnternet oyun bağımlılığının bilhassa vurgulanmış olan dokuz ölçütü bu konu ile alakalı verilmiş olan öneri hükmüyle alakalıdır (American Psychiatric Association, 2013):

- İnternet oyunları sebebiyle aklın meşgul olması.
- Bu oyunlar olmadığında görülmüş olan kaçınma belirtileri.
- İnternet oyunlarına harcanmış olan sürenin gittikçe çoğalması.
- Oyun oynama konusundaki denetimin kaybedilmesi ve başarılı olmayan tecrübeler.
- Psikolojik şekilde negatif durumların meydana gelmesine karşın fazla şekilde kullanmayı sürdürme.
- Daha evvelki uğraşlara, etkinliklere karşı olan ilgide azalma durumu.
- Ruhsal alanda yaşanmış olan sorunları internet oyunları aracılığı ile gidermeye çalışma
- Aile fertleri, terapi yapan kişiler ve konuyla alakalı bireylerin, kişiyi oyun oynama konusunda uyarmış olduğu hususlar.
- Oyun oynamak için kişinin kendisi için değerli olan bireyler, aile ilişkilerinin, çalışma hayatının ikinci sıraya atılması hali.

2018 yılının Haziran ayında DSM-5'in internet oyun bağımlılığı ile alakalı öneri kararına dair Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Uluslararası Hastalıkların Sınıflandırılmasını (ICD-11)13 yapmış olduğu teşhis rehberinin on birinci baskısında "Bilgisayar Oyun Bağımlılığı"nın "Ruhsal Sağlık Sorunları" konusu içinde ele alınmıştır. Böylece, oyun bağımlılığı kesin olarak bir sorun şeklinde ele alınmıştır. Bu kılavuzdaki tanım, kişinin ilgi duyduğu şeyleri ve gündelik faaliyetlerini seçerken problemler yaşaması, yaşadığı problemlerin devamlı yinelenmesi ve eylemlerine etki etmesi açısından oyun bağımlılığının önemli bir sorun teşkil ettiğini belirtmişlerdir. Bu semptomlar aşağıdaki gibi ele alınmıştır:



- Kişinin oyun oynuyor olma aralıkları,
- Oyun oynama süresinin ne kadar olduğu,
- Etkinliklerindeki öncelik sırası,
- Negatif olaylar olsa bile oyun oynamayı sürdürmesi.

Yaşantımızda teknoloji ve de teknolojik aygıtlarla olan etkileşimlerimiz bir rutin haline gelmiştir. Sabah uyandığımızda akşamdan yatmadan şarj ettiğimiz ve genellikle yanı başımızda durmuş olan cep telefonlarımıza sürekli bakma gereksinimi duyarız aynı zamanda bedensel bir gereksinimmiş gibi algılarız. Bu gereksinimin karşılanması gerektiğine inanırız. Her nereye gidiyorsak gittiğimiz yere varana değin bu aygıtlarla uğraşırız, indirmiş olduğumuz uygulamalar yoluyla diğer kişilere iletiler göndeririz. Sürekli bakmış olduğumuz iletişim aygıtları, iş ya da eğitim kurumuna gittiğimiz zaman yerini diğer aygıtlara bırakıyor. Eğitim kurumunda ders vermek için kullanılmış olan akıllı tahta ve bilgisayar odaları ya da iş yerindeki bilgisayarlarla donatılmaktadır. Bütün bahsedilen aşamalar dışında sanal uygulamalarla devamlı ilişkili olduğumuz için bir şeyler paylaşmaktan da eksik olmuyoruz. Eve döndüğümüz zaman da bu kez televizyon, oyunlar ya da pek çok aygıtla ilişkimiz sürüyor. Pek çoğumuz devamlı teknoloji ile haşır neşir olmasına rağmen, teknoloji ile ilişkisinin ne zaman sona ereceğini, hudutların hangi noktada başlayıp hangi noktada bitmiş olacağını bilmemektedir.

Teknolojinin pek çok kapsamının bulunması sebebiyle Evren Kuçlu bir tedavisi bulunmayan pek çok teknolojik bozukluğun bulunduğunu ifade etmektedir. Bunun doğrultusunda, rahatsızlıkların isminin pek çoğunun hekimler değil de sosyal medyanın verdiğini belirtir. Kontrolümüzde ve direkt olmayan eğlenme için başlamış olan teknolojiyi kullanma durumu yapılmış olan çalışmalara bakıldığında bağımlılık haline geldiğini ve içinde pek çok ayrı psikolojik sorunları barındırmış olduğu belirtilmiştir (Kuçlu, 2016). Bu bağımlılığın semptomların görüldüğü durumlardan bir tanesi video oyun bağımlılığı türüdür. NASA yapmış olduğu bir çalışmada, araştırmacı kişiler bilgisayar oyunu oynuyor olan kişilerin oyun oynadıkları anda dikkatlerinin ve konsantrasyon gidişatlarının seviyesinin yükseltilebileceğini bulmuşlardır. Çalışmaların ilerletilmesi neticesinde kişinin oyun anındaki beyin dalgalarına bakılmış, oyun oynadığı sırada beyindeki dikkat ile alakalı alanda bulunan frekans

dalgalarının sıklaştığı belirlenmiştir. Fakat uzun bir zaman oyun oynamış olan kişilerin bir zaman sonra geliştirmiş olduğu alışkanlık sebebiyle belli sorunlar meydana gelmektedir.

1980 yıllarından beri bilişim teknoloji alanında görülmüş olan ve yaşamın tüm bölümlerini etkilemiş olan farklılaşmalarla alakalı varsayımlar daha öncesinde oluşturulmuştur. Bilhassa gelecek zamanla alakalı varsayımlarda bulunmuş olan kişilerden bir tanesi sayılan Alvin Toffler kişilerin gelecekte teknoloji sebebiyle engellemez şekilde farklılaşmalar yaşamış olacağını ifade etmiştir (Toffler, 1974). Tesir ve farklılaşma sahasının türlü şekilde bulunması sebebiyle kişilerin karşılaşmış oldukları sorunların ilki teknolojik aygıtlara bağımlılıklarının olmasıdır. Meydana geldiği ilk zamanlarda daha refah bir yaşam ve hürlik sahası taahhütünde bulunan teknolojinin kişinin özgürlüğünü, özel hayatına tesir edecek biçimde bir yöne saptı. Modern hayatın var olmasıyla beraber artan benlik duygusu insanlar ve kişi bakımından mühim etkilere neden olmuştur. Sözü edilen tesirlerin en önemli kanıtı bağımlılık kavramının salgın bir hastalık gibi yaygınlaşmasıdır. Aynı zamanda yapılmış olan çalışmalar sonucunda elde edilen bilgiler neticesinde bağımlılığın beyne ve insan eylemlerine etki eden bir rahatsızlık olduğu görülmüştür. Gün geçtikçe artmış olan çalışmalar bağımlılık kavramının pek çok unsurla arasındaki ilişkiyi açığa çıkarmaktadır. Biyolojik unsurlar ve çevresel unsurlar ilk sıralarda yer almaktadır. Bağımlılık kavramının büyük kitlelere etki etmesi ve ilişkili olduğu alanların çokluğu sebebiyle yapılan çalışmalar sonucunda dahi bağımlılığı net şekilde tanımlamakta yeterli olmamaktadır. Bilhassa sanal bağımlılığın beyni nasıl farklılaştırıp etkilemiş olduğuna dair net bir açıklama bulunmamaktadır.

### 1.1.3.3. Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı

Anlık şekilde mesajlaşma durumu internet kullanan kişilerin birbiri ile o anlık birbirine ileti göndermesine müsaade eden bilgisayar ortamındaki uygulamalar şeklinde açıklanmaktadır (Huang & Leung, 2010). Aynı zaman da elektronik posta, sohbet etme alanları, çağrı cihazları tarzında pek çok unsuru olan kendine özel nitelikleri bulunan bir iletişim vasıtasıdır (Chung & Nam, 2007). 2021 yılında Türkiye İstatistik Kurumu bulgularına bakıldığında yaşı 6 ve 15 arasında bulunanların interneti kullanma yaşı ortalaması dokuz olduğu saptanmıştır. Bu yaş aralığındaki olanlar için

çevrimiçi derse katılma, oyun oynama, mesajlaşma, sosyal medya ve internet üzerinden alışveriş yapma yüzdelerine bakıldığı zaman sırası ile %86,2, %66,1, %55,1, %55,1 ve %31,3 olduğu görülmektedir (TUİK, 2021). Telefon kullanımıyla alakalı, ileti yüzdesi de %64,4 şeklinde görülmektedir. Ülke dışında yaşamış olan çocuk ve ergenlerin de bu mesajlaşma araçlarını kullandıkları görülmektedir.

#### 1.1.3.4. Sosyal Medya Bağımlılığı

Sosyal medya uygulamaları, kişilerin kişisel profiller oluşturup sosyal çevresindeki kişilerle iletişim kurabilecekleri, aynı ilgi alanlarına sahip olan kişilerle arkadaşlık kurabilecekleri sanal bir alandır. Bu uygulamalar kişilerin;

- Halka tamamen ya da kısmen açık kısıtlılığı olan bir düzen içinde profil meydana getirme,
- Gönderi paylaşmış olduğu bireyleri diğer kullanıcı olan kişiler için açık biçimde sıralama,
- Diğer kişilerce uygulama içinde yapılmış olan etkileşimleri görme ve değerlendirmelerine yarayan web tabanlı olan uygulamalardır (Boyd & Ellison, 2007).

Bu bağımlılık türü biyopsikososyal açıdan değerlendirilmesi gereken bağımlılık çeşitlerinden bir tanesidir. Bu bağımlılık türü de aynı madde bağımlılığında bulunan temel semptomların birlikte bulunduğu ifade edilmektedir (Kuss ve Griffiths, 2011);

- Dikkatleri Üstüne Çekme Hali (Salience): Sosyal medyanın kullanılıyor olmasıyla birlikte eylemsel, bilişsel ve de duygusal şekilde meşgul olma.
- Yoksunluk Çekme(Withdrawal): Sosyal medyanın kullanılmasıyla ilgili bir engellenme yaşandığında bedensel ve duygusal açıdan hoşnut olmayan olayların yaşanıyor olması.
- Çatışma Yaşamak (Conflict): Sosyal medyanın kullanılıyor olmasından ötürü bireylerarası ve kişinin kendi içinde problemlerin meydana gelmesi.
- Tekrardan Nüksetme Durumu (Relapse): Sosyal medyanın çok fazla kullanılıyor olmasından ötürü bağımlılık halinin az bir zaman sonra yeniden oluşması.

- Tolerans Etme (Tolerance): Sosyal medyayı gün geçtikçe kullanmayı fazlalaştırma.
- Ruh Halinin Değişmesi Durumu (Mood Modification): Sosyal medyanın kullanılıyor olmasının duygusal hususların pozitif biçimde farklılaşmasına neden olması.

#### 1.1.3.5. Akıllı Telefon Bağımlılığı

Bütün yeryüzünde gün geçtikçe artmış olan telefon kullanma, bireyler arası etkileşimi oluşturma niteliğinin dışında, bireyler için veri elde etme ve de iletişimi kolay bir şekilde sağlamaya olanak vermiş olan taşınabilir özelliği olan aygıt halini almıştır. Teknolojik açıdan yaşanmış olan yenilikler doğrultusunda telefonlar kişiler arası etkileşim kurmanın dışında, resim ve video çekme, internette vakit geçirme, videolu görüşme yapma, navigasyona göre görme, gündelik yaşamda spor yapıldığı sırada hareketleri inceleme, atılmış olan adım sayısını ve kalp ritmi sayısını görebilme tarzında nitelikleriyle bireylerin yaşamlarında büyük bir yer edinmişlerdir. Gündelik yaşamdaki bütün gereksinimlerin tümünün yalnız bir tane aygıtla sağlanıyor olması, kişilerde bu aygıtları elde etme arzularının çoğalmasına ve zorunlulukmuş gibi algılamalarına sebebiyet vermektedir. Bilhassa ergenlik döneminde olan çocukların telefonları çok kullanmış olduğu gözlenmiştir. Aynı zamanda gündelik yaşamda gün geçtikçe artmış olan bu kullanımlar kimi sorunları da ortaya çıkarmaktadır. Psikiyatri sahasında bu durum değerlendirildiğinde kesin bir açıklama yapılmamıştır ancak telefon kullanımının çok olması ve ne için kullanmış olduğu gibi nedenlerle meydana gelen telefon bağımlılığı, bağımlılık çeşidi şeklinde ele alınması gerektiği düşünülmüştür (Sever, 2019).

Akıllı telefon üreten şirketler, yaşı genç olan kişilerin dikkatini üstüne çekmek amacıyla devamlı şekilde çekişme durumundadır. Böylece bilhassa amaçlanan üniversite talebelerinde bu bağımlılık türünün negatif tesirlerinin çoğalmasına sebebiyet vermektedir (Kumcağız vd., 2019).

2000 yılında Temiz vd. yapmış oldukları araştırmada talebelerin akıllı cihaz bağımlılıklarıyla dijital oyun bağımlılıkları ilişkisindeki pozitif yönlü olan bağı belirlenmiştir. Bireylerde akıllı telefon kullanma durumuna karşı bağımlılık

düzeyleri yükseldikçe dijital oyun bağımlılıklarının düzeyinin de artmış olduğunu belirtmişlerdir. Yapılmış olan araştırmada akıllı cihaz bağımlılıklarının cinsiyet bakımından ele alındığında kızların bağımlılık oranlarının erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu saptanmıştır (Temiz vd. 2020).

#### 1.1.3.6. Dijital Oyun Bağımlılığı

Eskiden çocuk ve ergen olanların bahçede ya da sokakta oynamış oldukları oyunların yerini teknolojinin ilerlemesiyle birlikte sanal ortamda çevrimiçi şekildeki oyunlar almıştır. Şehirlerin büyümesiyle beraber ve devamlı gelişmiş olan teknolojiyle birlikte sokakta oynanmış olan oyunlara fırsat vermemesi, eskisi gibi oyun alanlarının bulunmaması bu duruma sebebiyet vermiştir. Genç bireylerin çevrimiçi oyunları fazlaca ve denetimsiz biçimde oynamış olmalarıyla beraber “dijital oyun bağımlılığı” terimi oluşmuştur. Kimi oyunlarda bağımlılık geliştirmeye neden olan faktörler mevcuttur. Böyle oyunlar kimi nitelikleriyle oynayan kişilere farklı hisler yaşatıyor olması, oynayan kişiyi hırslı hale sokması aynı zamanda onların sorunlarından uzaklaşmasına sebep olması tarzındaki nedenler bağımlılığın gelişmesini sağlamaktadır. Böyle niteliklerle oyuncular bütün zamanlarını oyun oynayarak geçirebilmektedirler. Çağımızda oyunlara gösterilmiş olan alaka yüksek seviyededir. Bu oyunlar bilhassa genç bireyler içinde popüler hale gelmiştir (Yalçın Irmak ve Erdoğan, 2016).

Çağımızda pek çok aile evlatlarının çevrimiçi oyunlara bağımlı hale gelmesinden dolayı kaygılanmaktadırlar. Psikologlar ve psikiyatristler bu oyun bağımlılığının aile içi, sosyal alan, iş hayatı, eğitim hayatı ve başarısı tarzında pek çok alanda işlevsizliğe neden olabilmektedir. Pek çok millette klinisyen kişiler ve sosyal hizmet alanında görev yapan kişiler bu bağımlılığın düzeltilmesi amacıyla istekler aldıklarını söylemektedirler. Patolojik durumdaki oyun oynama durumu ve patolojik durumdaki kumar oynama durumunun davranışsal bağımlılıklar içinde yer aldığından bu varsayım uygun bir başlangıç noktası şeklinde görülmektedir. Kumar da dijital oyunlar da oyun türleridir. Böylece, önceleri eğlenmek için oynan oyunlar, rahat hissetmek, özerk hissetmek için gündelik streslerinden uzaklaşmak için oynarlar. Kumar oynama ya da oyun oynama oynayan kişinin konsantre olduğu, mekan ya da zaman duygusunu kaybettiği, denetim sahibi olduğu ve de bu oynamayı esasında ödül

niteliğinde gördüğü bir akış yaratmaktadır. Bu etkinlik ilk zamanlar patolojik olmamaktadır. Fakat daha sonrasında kumar oynamak kişinin hayatını negatif şekilde etkilediğinde patolojik bir hal alır (Gentile, 2009). Çöküntü duyan kişiler, oyun oynama etkinliğini negatif hislerini yok etmenin bir yöntemi şeklinde görebilirler. Özetleyecek olursak, psikososyal bakımdan sorunlu bireyler sosyal yönden yeterli olmalarına dair negatif düşüncelerinden ötürü çevrimici oyunları ve online sosyal etkileşim yolunu seçerler. Bu durum da yüksek düzeyde ve kompulsif çevrimiçi oyun oynamaya, negatif yaşantılar şeklinde dijital oyun bağımlılığına sebep olmaktadır (Jeong, Kim, & Lee, 2016). 2005 yılında Griffiths bağımlılığa neden olan eylemi, bağımlılığın altı ana ölçütünü kapsayan davranışlar şeklinde açıklamıştır.

**Önemseme:** Oyunu oynuyor olmak, kişinin yaşamındaki mühim etkinlikler halini alır ve kişinin fikirlerine, hislerine ve eylemlerine hükmeder. Birey oynayamadığı süreçlerde dahi oyun oynadığını hayal etmektedir. Yalnızca oyununa konsantre olur ve de gündelik hayatında yapması gerekli olan işleri erteler. İlk sırada oyun oynama etkinliği vardır.

**Ruh Halinin Farklılaşması:** Oyuncunun oyun oynadığı esnada veya sonrasındaki kişisel tecrübelerine karşılık gelir. Oyuncu kişi oynadığı oyunu bir başa çıkma yöntemi şeklinde algılar. Gündelik yaşantısında yaşamış olduğu sorunlardan ve kaygılarından oyun oynayarak uzaklaşmaktadır. Bu şekilde sorunları ve kaygılarından uzaklaşarak, oyun oynadığı esnada almış olduğu zevki ve hissetmiş olduğu pozitif hisleri çoğaltmak için birey gittikçe oynadığı süreleri ve oynama sıklığını çoğaltmaktadır.

**Tolerans:** Kişinin, oyunun vermiş olduğu pozitif hisleri arttırmak amacıyla oyuna verdiği zamanda aşamalı şekilde gittikçe artması durumudur.

**Yoksunluk Çekme Semptomları:** Oynamayı bıraktığında ya da oyun oynama zamanını düşürdüğünde meydana gelen, titreme, sinirli olma hali tarzında rahatsızlık veren hisler ve bedensel etkenleridir. Bir sebepten ötürü oyun oynamayan kişiler aşırı öfkeli, kaygılı ya da çökkün duygu durum içinde bulunabilirler. Bu kişileri oyun oynamalarını engelleyen nedene dair sınırlarını çoğaltabilir aynı zamanda şiddet uygulama arzusu hissedebilirler.

**Düşünce Ayrılıkları Yaşama:** Bütün zamanlarını oyun oynamak için harcamış olan kişiler etrafındakilerle düşünce ayrılıklarına düşmeye başlamaktadırlar. Birey oyun oynamasını engellemeye çalışan ebeveynleriyle veya dostlarıyla tartışma içine girebilirler. Yaşanan bu çatışma durumu doğru söylemeyi bırakma, etrafındakilere zaman ayırmama, sözlü ya da fiziksel şekildeki kavga biçimindedir. Kişiler daha çok oyun oynamak için kendi bakımlarına özen göstermemeye başlamakta bu süreyi oyun oynamakla geçirmeye başlayabilmektedirler.

**Tekrar Etme:** Oyuncu kişilerin oyun oynama sürelerini ve sıklıklarını azaltma ya da tamamıyla bırakmaya dair başarı olmayan tecrübeler yaşayabilirler. Böyle tecrübelerde kişi yoksunluk hissi ve denetim sürecinde olduğu için oyun oynama arzusu çoğalabilir ve yeniden öncesinden de fazla şekilde oyun oynama sürecine girebilirler.

Çevrimiçi oyun bağımlılığı, çöküntü, öfke, diğer kişilerle etkileşimde bulunmama, diğer kişilere karşı öfkeli ve şiddet içeren davranışlar sergileme psikolojik ve de sosyal unsurlarla alakalı olduğundan dolayı önemli psikososyal sağlık problemlerinden biri sayılmaktadır. Yalnız hisseden kişiler ve devamlı mutsuz hissetmiş olan kişiler, oynadıkları oyuna tamamen kendilerini verme eğilimi göstermektedirler. Dijital oyunlar, günlük yaşamda karşılaşılan problemleri az bir zaman için de olma düşünmemelerini sağlar. Bilhassa saldırgan olma, yalnız hissetme ve çökkün duygu durumunda olma ile oyun bağımlılığının kuvvetli bir ilişki içinde oldukları bilinmektedir. Şiddet içerikli oyunlar son zamanlarda en çok indirilen ve alınan oyunlar olmaktadır, bu şekilde olan oyunlar oyuncu kişilere şiddet unsurları sunduğundan, saldırganlık ve oyun bağımlılığı ilişkisinin ileriki dönemlerde çokça önem verilmesi gerektiği ifade edilmektedir (Jeong, Kim, & Lee, 2016).

#### 1.1.3.7. İnternet Bağımlılığı

Sürekli gelişen teknolojiyle beraber büyümekte olan ve güncellemeler dahilinde herkesin kullanmış olduğu internet (Özen vd, 2004), birden çok işlevi olan bir kitle iletişim aracıdır. Dünyanın her yerinde iletişim aygıtları birbiri ile bağlantıya geçerek, yer ve zaman fark etmeden gerektiği her zaman kullanılabilir (Yalçın, 2003). Bu kavram en az iki ağın arasında kurulmuş olan bağlantıyla ve bağlantılı

ağların birbiriyle etkileşim içinde olmasıyla, yeryüzündeki her bölgeye erişimi gerçekleştiren iletişim düzenekleri biçiminde açıklanmaktadır (İçel, 1998).

ABD ve Sovyet Rusya'nın çekişmeleri sonucunda meydana getirdikleri farklı tasarılar sonucunda internetin zemini oluşturulmuştur. Amerika Birleşik Devletleri, Advanced Research Projects Agency tasarısıyla askeri alana dair farklı bir yöntemi olan uygulama vasıtası yapmayı istemiş, bu doğrultuda bir tasarı hazırlamışlardır. Bu tasarı ARPA tarafından desteklenmiş olmaktadır, tasarımın ismini ARPANET koymuşlardır (Arısoy, 2009).

Teknoloji alanındaki yeniliklerin gün geçtikçe çoğalmasıyla beraber internet kısıtlılıklarını aşmış olarak maksimum seviyeye ulaşmış olan bir ağ olmaktadır. Bütün kişilerin yaşamlarını kolay hale getirmeyi sağlayan kişisel ve insanlar açısından verinin kaynağını bize sunmakla beraber, iletişim kurma, yeniliklerden haberdar olma gibi pek çok kısımda insanlara yararları bulunmaktadır. Ancak kişilerin toplumsal bakımdan iletişim kurma sorunları yaşamış olmalarına sebebiyet vermektedir (Bila, 2001).

İlk zamanlarda iletişim kurulabilmesi amacıyla oluşturulan ağlar bireylerin birbiriyle iletişim alışverişinde bulunmasına imkan vermiştir. Mekan, zaman tarzındaki terimlerin aralarında anlaşılan bireyler açısından çok da mühim bulunmadığı sanal platformda değişik bireylerin birbirleriyle tanışmalarına ve sahip oldukları fikirleri rahat bir şekilde söyleyebilmelerine imkan veren, kişilerin vazgeçmesi imkansız şeklinde görmüş oldukları bu platform internetin ortaya çıkmasıyla gözlemlenmiş olan kimi farklılıkların bulunduğunu belirtmektedir (Bila, 2001).

Bütün yeryüzündeki gibi internet teknolojisinin yaşamımızdaki bizim için değeri ve vazgeçilmez bir durum olması, internetin hayatımızın bir parçası niteliğinde olduğunu anlamamızı sağlamaktadır (Akgül, 2012).

Toplumda internet kullanma durumunun gün geçtikçe artmış olmasında etkeni bulunan faktörler incelendiği zaman kullanma ve ulaşma açısından basit olması, yer fark etmeksizin girilebilmesi, kişilerin birbiri ile iletişiminde vasıta durumunu alması ve pek çok bilgiye erişilmeyi sağlıyor olması bu artışı açıklamaktadır (Yellowlees & Marks, 2007). Gittikçe artmış olan kullanım sonucunda internet kullanımının



bağımlılık halini almasına sebebiyet vermektedir. Bu bağımlılık konusunda pek bir açıklama mevcut değildir.

Bu bağımlılık türü teknoloji bağımlılığı konusu altında ele alınırken teknoloji bağımlılığı da davranış bağımlılığı başlığı altında ele alınmaktadır. Teknoloji bağımlılığı kişi ya da aygıtın bir araya gelmesiyle meydana gelen ve madde kullanımı biçiminde olmayan bir bağımlılık türüdür (Widyanto & Griffiths 2007).

1996 senesinde Dr. Ivan Goldberg ilk kez internet bağımlılığı terimini oluşturmuştur. Fakat bu bağımlılıkla alakalı bir açıklama net şekilde belirtilmemiştir. Pek çok ayrı kıstasla ilişkili şekilde açıklamalar oluşturabilir. Kişilerin internette uzun zaman geçirmeleri, online olma halinin fazla bulunması, planlamış oldukları sürenin üstüne çıkmaları aynı zamanda pek çok psikolojik veya çevresel problemlerin beraberinde bulunması biçiminde açıklamalar olmaktadır(Goldberg, 1996).

Bu bağımlılık türünde, fazla şekilde kullanılmış olan internetin yoksunluk çekmeye neden olabilecek biçimde engellenilmesi kişinin şiddet içeren eylemlerde bulunmasına ve engellenemeyen yüksek düzeyde arzuların meydana gelmesine sebebiyet veren bağımlılık çeşidi biçiminde tanımlanmaktadır (Young 2004).

İnternette gezinirken sürenin nasıl aktığının farkında olamama, gündelik şekilde geçirilmiş olan zamanın büyük kısmını internette geçirme, aynı zamanda bu durumdan haz duyma, uzak kaldığı zamanlarda öfkelenme ve şiddet içeren eylemlerde bulunma, hayata karşı ilgisiz olmaya başlama, bireyler arası etkileşimlerde etkin olamama tarzında birçok faktörün internet bağımlılığı tanımını karşılayacak özellikler şeklinde ele alabiliriz (Cengizhan, 2005).

Kişiler pek çok işi internet aracılığıyla kolay şekilde yapmaktadır. Mesela internette alışveriş yapmak, başka insanlarla tanışmak ya da iletişim kurmak gibi durumları internet aracılığıyla gerçekleştirilmesi internet kullanımında fazlalaşmaya ve kullanımın denetimsizce bir hal almasına neden olup internet bağımlılığının meydana gelmesine sebebiyet vermiştir (Goldberg, 1996).

Önceleri madde bağımlılığı açıklamalarından faydalanarak internet bağımlılığı açıklamaları oluşturulurken sonrasında yapılmış olan çalışmalarla beraber internet kullanımında çoğalma, sosyal yaşamda sıkıntılar, kullanımı engellendiğinde ya da

bırakılınca yoksun hissetme tarzındaki eylemler bağımlılığın belirtileri biçiminde ele alınmıştır (Young, 1996).

Yapılmış olan bir çalışmada internet kullanımının fazla olmasının bağımlılık olmadığını yalnızca kişinin kendisini farklı bağımlılık türüne karşı tatminini sağlayarak çevresine karşı korunmaya çalışmış olması şeklinde ifade edilir. Böyle ele alındığından interneti farklı bağımlılık türlerine karşı kendini tatmin etmiş olanlarla, gerçek anlamda internet bağımlısı sayılan kişilerin arasında bulunan farkın anlaşılması lazımdır. Kimi araştırmalarda internet kullanımının bağımlılık yaratmadığı yalnızca interneti kullanım sebebinin kişiyi bağımlılığa sürüklediği ifade edilmektedir. Böylece araştırmalar neticesinde internet bağımlılığının tartışmaya açık bir terim olduğunu görmekteyiz (Young, 1998).

Bu bağımlılık türünü yaşamış olan kişilerde internet kullanımından uzaklaşmayı becerememe, internette geçirmiş olduğu zamanın bilincine varmama, bu durumla alakalı takıntılı düşünceler ve dürtüsel şekilde eylemde bulunma tarzındaki hususlar görülmüştür (Young, 2004). 2007 yılında Young internet bağımlılığıyla alakalı “internette geçirilen vakit gereksinimini engelleyememe, internet dışında geçirilmiş olan zamanın boşa geçtiği düşüncesi, bireyin kendisi ve de etrafındaki çalışma hayatı, arkadaşları ve ailesinde meydana gelen negatif durumların gittikçe çoğalması biçiminde bir açıklamada bulunmuştur. Diğer bir açıklamasında kişinin iş yaşantısında, sosyal yaşantısında meydana gelebilecek sorunlara sebebiyet veren ve denetimini negatif biçimde etkilemiş olan klinik bir bozukluktur şeklinde ele almıştır. İnternet bağımlılığının kişiler üstünde kimi pozitif tesirleri bulunsa da negatif tesirleri de küçümsenecek bir seviyede değildir.

#### 1.1.3.8. Bilgisayar Bağımlılığı

Bireylerin hayatında gün geçtikçe bilgisayar kullanımının yeri artmaktadır. Şayet bireyler bilgisayar kullanımı davranışını kişisel gelişmeleri amacıyla kullanırlarsa akademik yönden güzel bir seviyeye ulaşabilirler. Diğer bir deyişle bilgisayar kullanımı vasıtasıyla kişilerin dikkatlerini denetim altına alma, güncel durumlardan haberdar olma ve problemlerini giderme tarzında yetiler öğrenebilirler (Yavuzer, 2012). Dijital kültürün oluşmasına kişilerin bilgisayar aracılığıyla öğrenmiş

olması, zaman geçirmesi ve meslek hayatlarında bilgisayarı kullanmaları neden olmaktadır (Erboy, 2010).

1996 senesinde APA'nın yapmış olduğu konferansta Young'ın yaptığı internet bağımlılığıyla alakalı araştırmalardan bu zamana, insanlar arası iletişim, psikoloji tarzında pek çok alana mensup uzmanların ve alakalı araştırmacı kişilerin de üstünde yoğunlaştığı bir alan olmaktadır. Young internet bağımlılığı konusunda 1998 senesinde yapmış olduğu araştırmada, internet kullanımının kişilerde bilinç kaybettiiren unsurlarını içine almayan, farklı bir şekilde internetin bağımlı bir şekilde kullanılıyor olmasında sarhoş olmasını sağlayan hiçbir maddenin alınmış olmasının düşünülmemesi gerektiğini, patolojik bir kumar bağımlılığı niteliğinde olan dürtü kontrol bozukluğu şeklinde anlaşılması gerektiğini ifade etmiştir.

Bağımlı biçimde internette zaman geçirme neticesinde kullanan kişilerde internetin başka bağımlılık çeşitlerinde görüşmüş olduğu gibi kişisel, ailesel ve mesleki sorunları tetiklemiş olduğu ifade edilmektedir. Belirtilmiş olan sorunda içerisinde bedensel ve ruhsal bitkinliklerin görülmüş olduğu aynı zamanda sağlıklı olmayan bir uyku düzeninin ve bedensel rahatsızlıkların arttığı pozisyonların sebebiyet verdiği belirtilmektedir (Balcı ve Gülnar, 2009).

Bu şekilde bağımlılığı olan kişiler, mesele internet olduğu zaman sebepsiz şekilde stres olmalarıyla ele alınmaktadır. Mesela bağımlı olan bu kişiler daha öncesinde online oldukları zaman internette ne yapacaklarını tekrar tekrar hayal ederler veya ileriki zamanlarda internette online şekilde geçirmiş olacakları süreçleri hayal ederek beklenti içine girerler buna bağlı olarak da duygu durum farklılaşması yaşarlar.

Bu bağımlılığı olan kişiler belli bir tatmine ulaşmaları amacıyla bilinçsiz bir şekilde interneti sürekli artmış olan sürelerle kullanmaktadırlar. Devamlı şekilde internet kullanımını belli bir nizama getirmek amacıyla kendileri ile sürekli bir mücadele içindedirler. Mesela internette geçirilmiş olan zamanı denetim altına alarak kullanmayı bırakmayı ya da ara vermeyi sağlamak amacıyla defalarca başarılı olamayacakları tekrarlanan bir tecrübe içine girerler. Bu başarısız girişimler neticesinde psikolojik hallerinde düzensiz şekilde iniş çıkışlar meydana gelir.

Psikolojik şekildeki değişkenlik kimi bozuklukları da ortaya çıkararak kişinin bu defa daha çok internette vakit geçirmesine ve yaşamında geri kalan şeyleri aksattığını yapılmış olan pek çok çalışmada görmekteyiz (Balcı ve Gülner, 2009).

## 1.2. BAĞLANMA KURAMI

1958 yılında John Bowlby bağlanma teorisini ilk defa “Çocuğun Annesine Olan Bağının Tabiatı”, 1959 senesinde “Ayrılma Anksiyetesi”, 1960 yılında da “Bebeklik Çağında ve Erken Çocukluk Çağında Keder ve Matem” isminde üç ayrı makalede ele almıştır (İlaslan, 2009).

Yapmış olduğu araştırmalarında Freud ve Burlingham’ın ikinci dünya savaşı esnasında annelerinden ayrılmış olan çocukları ele almalarından ve de uzunca yıllar bu çocuklarla çalışmalarının etkisi altında kalmıştır (Gürdal, 2015). Sonrasında Londra Çocuk Danışma Kliniği’nde almış olduğu notlar doğrultusunda yapmış olduğu incelemelerde, ayrılma ve de annenin olmaması ikilisinin ilişkisi üstünde durmuştur. Klinikte bulunan çocukların büyük bir kısmı, sınıflarında uyumlu olmayan, hırsızlık eylemlerine yatkın olan erkek çocuklardır. 1951 yılında Bowlby bu şekildeki çocukların ana sorunu, erken çocukluklarında anneleri ile sağlam bir bağlanma yaşamamaları, sevme konusunda başarısız olmalarıdır. 1951 yılında Bowlby ayrıca önce normal şekilde bir çocukluk hayatı olan ancak sonraki süreçte yaşanmış olan büyük ayrı kalmalar sebebiyle acı çekmiş olan çocuklarda da benzer semptomların bulunduğunu belirtmiştir. Bağlanma durumunu gerçekleştirmiş olamayan çocuklar, diğer insanlara yanaşmaktan devamlı kaçınmaktadırlar (İlaslan, 2009).

Mary Ainsworth bağlanma kuramı konusunda önemli isimlerden bir tanesidir. Blatz’in güvenlik ve olgunlaşmış olmayan bağımlı güvenlik terimleri konusundaki fikirlerinden etkilenen Ainsworth, doktora projesinin hepsini güvenlik terimi üstüne oluşturmuştur. 1970 senesinde teoriye mühim faydalarından bir tanesi geliştirmiş olduğu Yabancı Durum Deneyi’dir. Bu deney çocukların annelerinden ayrıldıkları zaman ve yabancılarla beraber oldukları zaman göstermiş oldukları reaksiyonların değiştiiğini ifade ederek, gösterilen reaksiyonları sınıflara ayırmıştır (Gürdal, 2015). Çocuklar kendileri için mesuliyet almış olan ve kişisel bakımlarını yapan

ebeveynlerine güven duyabilirlerse, daha güvende hissedecekleri ifade edilmiştir (Ainsworth ve Bowlby, 1991).

Ainsworth bebeklerin annelerinden ayrıldıkları zaman üç farklı şekilde eylemde bulduklarını ifade etmiştir. Birinci grupta bulunan güvenli şekilde bağlananlar, bakıcısı ya da annesi yakınında olduğu zaman keşif yapma eylemlerini kolay şekilde devam ettirirler. Yakınlarına tanımadıkları bir kişi geldiğinde annesine ya da bakıcılarına doğru giderler. Bakıcı olan kişinin yanında bulunduğuna ikna oldukları zaman keşfi devam ettirirler. Diğer bir grup da kaçınmacı şekilde bağlananları oldukları gruptur. Bu şekilde bağlananlar bakıcı olan birey oradan uzaklaşınca daha düşük seviyede kaygı duyanlar ve bakımını yapan kişi geldiğinde o kişinin yakınında bulunmak istemeyen ve bakım veren kişiyi yabancı kişiye yeğlemeyenlerdir. Son grup da dirençli şekilde bağlanan gruptur. Bu gruptaki çocuklar ayrılma esnasında oynamak ya da keşif yapma eylemlerini kısıtlanırlar. Ayrılma esnasında fazla şekilde rahatsızlık duyarlar ve huzursuzlanırlar. Bakım veren kişiyle yan yana geldikleri zaman da sakinleşmekte zorlanırlar. Bu üç gruba da ait olmayan bebekler dezorganize şekilde bağlanan bebekler biçiminde isimlendirilmiştir (Fonagy ve Target, 2003).

1973 senesinde Bowlby'nin kendine ve diğer insanlara dair fikirlerinden meydana gelen içsel şekilde çalışmış olan modeller terimini baz alarak 1991 yılında Bartolomew ve Horowitz dört şekildedığı bağlanma tarzlarını oluşturmuşlardır. Bu stiller;

- Güvenli şekilde bağlanma,
- Saplantılı şekilde bağlanma,
- Kayıtsız şekilde bağlanma,
- Korkulu şekilde bağlanma.

Literatürde bağlanma stilleriyle bağımlılık ilişkisindeki çalışmalara bakıldığı zaman genellikle alkol bağımlılığıyla bağlantısının değerlendirildiği görülmüş olmaktadır. Araştırmaların kimisinde (Cooper vd., 1998) bilhassa kaygılı şekilde bağlanma tarzının alkol bağımlılığını kuvvetli biçimde yordamış olduğunu görmekteyiz. Aynı zamanda internet bağımlılığı ve bağlanma tarzlarının ilişkisi ile

alakalı çalışmaların sonucunda da güvenli şekilde bağlanmayla internet bağımlılığının ilişkisinde olumsuz, korkulu şekilde ve kayıtsız şekilde bağlanma tarzlarıyla internet bağımlılığı ilişkisinde de olumlu yönde bir ilişkinin bulunduğu belirtilmiştir (Lei & Wu 2007).

### **1.2.1. Bağlanma Biçimleri**

Uganda ve Baltimore'nin yapmış olduğu anne ve bebek ilişkisini ölçmeyi hedefleyen "Yabancı durum testi" 8 farklı kademesi olan bir deney biçimidir. Bireysel belli zamanlarda aynı ortama giriş çıkış yaparlar, bebeğin bu giriş çıkışlara vermiş olduğu reaksiyonlar kayıt altına alınır. Neticede, bebeğin keşfetme eylemi ve de annesinin odaya girip çıkmalarına vermiş olduğu reaksiyonlara bağlı olarak bağlanma stilleri sınıflandırılır (Waters, 2002). Yapılmış olan araştırmada, bebeklerin vermiş oldukları reaksiyonlara bağlı olarak güvenli şekilde bağlanma, kaygılı ve kararsız şekilde bağlanma ve kaçınan şekilde bağlanma olarak bağlanma şekilleri açıklanmıştır (Bretherton, 1992). Fakat kimi bebeklerde gözlenmiş olan bağlanma tarzı az önce bahsedilen sınıflamalara dahil olmamaktadır. Daha sonrasında bu stillere kaygının kontrolünde tutarsız olma ile belirginleşen dağınık şekilde bağlanma biçiminde isimlendirilen ayrı bir sınıflama dahil edilmiştir. Dağınık bağlanmada farklı mekan ölçümünde bakıcı olan kişilerden ürkme, yavaş olan eylemler, uygun olmayan hareketler, donuk olma tarzında birbiri ile tutarlı olmayan eylemler gözlemlenmektedir (Main & Solomon, 1990).

Bebeklerin bağlanma stillerini belirleyen bakıcı ya annenin sergilemiş olduğu tutum ve eylemlerin niteliğidir. Güvenli şekilde bağlanma göstermiş olan çocukların bakıcıları hassas aynı zamanda bebeklerin gereksinimlerine pozitif şekilde cevap vermektedirler. Anksiyetesi olan çocukların bakıcıları bebeklerinin arzu ve gereksinimlerine karşı tutarlı olmayan tutumlar sergiler, böyle bireylerin çocuklarıyla olan faaliyetlerinde çoğunlukla kesinti meydana gelir. Kaçınan şekildeki çocukların bakıcıları da çoğunlukla yakın olma arzularını kabul etmeyen ve bebekleriyle yakın şekildeki temas halinden uzak durak bireyler şeklinde açıklanmıştır (Bretherton, 1992).

1987 yılında Ainsworth yapmış olduğu araştırmasından sonra, yetişkinlerin bağlanma stillerini tanımlamak amacıyla 1987 yılında Hazan ve Shaver kişinin kendisi ve diğer kişilere dair üçlü şekilde bağlanma biçimini oluşturmuşlardır. 1991 yılında da Bartholomew ve Horowitz de üçlü şekilde bağlanma stiline olumluluk halini de dahil ederek genişletmişlerdir. Dörtlü şekilde bağlanma biçiminde pozitif benlik modeli pozitif kendilik terimi anlamını taşımaktadır. Bireyin kendisini değer görmeye ve desteklenmeye ihtiyacı olan ve buna değen biri şeklindeki düşüncelerinden meydana gelmektedir (Bartholomew & Horowitz, 1991). Güvenli şekilde bağlanmış olan kişiler kendilerine ve diğer insanlara dair pozitif kognitif türüne, saplantılı şekilde bağlanmış olan kişiler negatif kendilik ve pozitif başkaları modeline sahiptir. Kayıtsız şekilde bağlanmış olan kişiler pozitif kendilik ve negatif başkaları modeline sahip ve korkulu şekilde bağlanmış olan kişiler de kendileri ve başkalarına dair negatif modellere sahip kişilerdir (Bartholomew & Horowitz, 1991).

#### 1.2.1.1. Güvenli Bağlanma Biçimi

Temeli güvenli şekilde bağlanma olan kişiler, yakın olma ve ayrılma, ayrılma ve bir araya gelme tarzındaki durumların dengede tutabilmektedirler. Aynı zamanda kendi benliklerini sevmeye layık gören, diğer insanlara güven duyabilen, hissetmiş olduklarını basit bir şekilde aktarabilen, yardım gerektiğinde bunu söyleyebilen kişilerdir. Bu şekilde bağlanmış olan kişilerin ayrılma ya da diğer insanların onlara arzu ettiğinden daha fazla yakın olmasıyla alakalı endişeler yaşamazlar. Kendi benliklerine ve diğer insanlara karşı büyük oranda güven duyarlar ve saygılıdırlar. İkili ilişkilerini uzun zamanlar devam ettirebilirler (Finzi vd, 2000). Diğer bir anlatımla güvenli şekilde bağlanmış olan kişiler bir çekişme durumunun içinde bulduklarında pozitif ya da negatif hislerini açıkça belli ederler. Kendilerine olan güvenleri uygun düzeydedir ve yardım etmekten ve istemekten çekinmezler (Bartholomew & Horowitz, 1991).

#### 1.2.1.2. Çelişik-Güvensiz-Saplantılı Bağlanma Biçimi

Bu şekilde olan bağlanma biçiminde çocuğa bakan anne ya da bakıcı, bakmış olduğu çocuğun gereksinimlerini gidermede tutarsızlık gösterdiğinden dolayı çocuk bakıcıya ya da anneye karşı güven hissetmekte zorlanmaktadır (Ertekin, 2019). Böyle

olan çocukları bakıcı ya da annesinden ayrıldığı zaman çok yoğun biçimde kaygı, gerilme ve rahatsızlık yaşarlar. Yabancı biri ile bir etkileşimde bulunmayı ya da iletişim kurmayı istemezler. Anne ya da bakıcı ile yeniden yan yana geldikleri zaman da ambivalans eylemlerde bulunmaktadır. Hem annenin varlığını yanında hissedip hem de etrafı keşfetme davranışı yerine bakıcı ya da annelerine sıkı bir şekilde sarılarak ya da bacaklarına yapışarak yan yana beraber olmak isterler bir yandan da bakıcı ya anneye karşı öfke duyar ve hırçın davranışlar sergilerler (Aydın, 2009).

### 1.2.1.3. Kaçınmacı-Güvensiz-Korkulu Bağlanma Biçimi

Bu bağlanma stilinde çocuğa bakmakla yükümlü olan anne ya da bakıcı, çocuğun gereksinimleriyle yeterince ilgilenmemektedir. Anne çocuğunu kabul etmeyebilir veya çocuğuna değer göstermeyebilir. Böyle durumlarda bakıcı ya anne bebek için erişilmez bir seviyede olmaktadır (Ertekin, 2019). Bu şekilde bağlanmış olan bir çocuk bakıcı ya da anneden ayrıldıkları sırada ağlamazlar ve ayrı kaldıkları süre içerisinde keşfetmeye ya da oyun oynamaya devam ederler. Bu şekilde bağlanmış olan çocuk umursamaz şekilde davranır ve yeniden anneye bir araya geldiklerinde anneye yaklaşmaz. Anne ya da bakıcı çocuğu kucağa aldıklarında farklı bir yöne dönerler ya da kucaktan inmek isterler. Anneye karşı hiçbir şekilde bir öfke ya da üzüntü göstermezler. Anne babanın gidişinden ve geri dönüşünden çocuk etkilenmiyormuş şeklinde görülür (Masterson, 2008; Seider, 2008). Korkulu şekilde bağlanmış olan çocuklarda kaygı düzeyi yüksektir.

### 1.2.2. Yetişkinlikte Bağlanma

Kişi hayatının bütün dönemlerinde bağlanma eylemi göstermeyi sürdürmektedir. Yetişkinlerdeki bağlanma davranışında çocukluk zamanlarındaki güvende hissetme ve de sevgi ihtiyacının karşılanması önemlidir. Yetişkin birey kaygılı ya strese sebebiyet verebilecek bir olayla karşı karşıya geldiği zaman bağlandığı kişinin yanında olma gereksinimi hisseder (Hazan & Zeifman, 1999). 2012 yılında Bowlby, bağlanma doğduğumuz andan ölene değin süren bir durumdur.

2002 yılında Crowell vd. yapmış oldukları araştırmada çocuklukta bağlanmanın yetişkinlik dönemindeki romantik ilişkilerinin bir örneği niteliğinde olduğunu ifade etmişlerdir. Çocukların anne babalarına karşı olan bağlılık durumu



yetişkin olduğu zaman başka insanlarla iyi ilişkiler meydana getirme yetilerine etki etmektedir. 2000 yılında Waters vd. bebeklik döneminde olan bağlanma türlerinin belirlenmiş olan bireylere 20 sene sonrasında yeniden test tekrar metoduyla yetişkin olduklarında %72 seviyesinde benzer buldukları sonucuna ulaşılmıştır (Harmata, 2004).

1987 yılında Hazan ve Shaver, duygusal şekilde olan sevgiyi bağlanma aşaması şeklinde açıklayarak yetişkin bireylerin bağlanma türlerini sınıflandırabileceğini ifade etmiştir. Bağlanma türlerini tanımlayacak şekilde üç bölümden meydana gelen bir ölçek oluşturmuşlardır. Yapmış oldukları ölçüğe bakılarak güvenli şekilde bağlanma biçiminin kendilerini tanımlamış olduğunu dile getiren kişilerin aile ilişkilerinin ve romantik ilişkilerinin pozitif şekilde ilerlediğini ifade eder. Kaygılı biçimde bağlanmayı kendilerini daha iyi tanımladığını söyleyen kişiler de duygusal ilişkilerinde kıskançlık yapan ve insan ilişkilerinde iniş çıkışlar yaşamış olduklarını ifade ederler. Kaçınan biçimde bağlanan kişiler de diğer bağlanma stilleri sahip olan kişilere kıyasla güven ve insan ilişkileri konusunda geri durma konusunda en az seviyede olan kişiler olduğu saptanmıştır (Akmaz, 2009).

1991 yılında Bartholomew ve Horowitz yetişkinlerdeki bağlanma tarzlarını tanımlamada kişilerin kendilerine ya da başkalarına dair içsel işleyiş modelini örnek olarak Dörtlü Bağlanma Modeli'ni oluşturmuşlardır (Griffin & Bartholomew, 1994). Güvenli şekilde bağlanan bireyler kendilerine aynı zamanda diğer insanlara karşı pozitif içsel modellere sahip olmaktadır (Damarlı, 2006).

### **1.2.3. Bağlanma Biçimleri ve İnternet İlişkisi**

Doğru bir bağlanma türü çocuğun psikolojik ve de sosyal gelişiminde mühim bir yere sahiptir, bebeğin ileride geliştireceği ilişkilerin zeminini meydana getirmektedir. Hayatın ilk zamanlarından beri çocuğun annesinin göstermiş olduğu tutumlarla şekillenmiş olan bağlanma daha sonraki süreçte karşı cinsle olan romantik etkileşimlerini, sevgili tercihini, arkadaşlarıyla ilişkilerinin biçimine etki etmektedir. Olumsuz bağlanma davranışsal rahatsızlıkların oluşmasına, bedensel açıdan tanımlanamayan gelişim aksaklıklarının meydana gelmesine neden olabilmektedir (Keskin, 2007). Bu konuda tehlike içinde olan çocukların belirlenmesi, yalnızca

tehlike arz eden unsurların açığa çıkarılmasıyla değil ayrıca anne ve çocuk ilişkisindeki eylemlerin değerlendirilmesiyle açıklanabilecektir. Anne baba olma insanoglunda bulunan mühim bir niteliktir. Fakat doğru ebeveyn olma öğrenilmesi gerekli olan bir konudur. Ebeveynlerin çocukluk zamanlarıyla alakalı tecrübelerine bakılarak kendi içsel modellerini incelemeleri, çocukları için nelerin yararlı olabileceğini öğrenmeleri pek çok ebeveynin ergenlik çağındaki çocuklarıyla daha iyi anlaşmalarını destekleyecektir.

Çocuklarının ergenlik süreçlerinde ebeveynlerin onları doğru şekilde anlayabilmeleri, ergenlik sürecinde anne babanın rollerinin bilincinde olmaları ve problemleri çözmeye farklı yöntemler bulmaları önemlidir. Kişilerin yanlış bağlanma süreçlerinden dolayı meydana gelen patolojilerde ebeveynlerin önemi büyüktür, bu sebeple psikiyatri hemşirelerinin ailelere ebeveyn eğitimi vermeleri bu konuda fayda sağlayacaktır (Keskin, 2007).

### 1.3. LİTERATÜR İNCELEMESİ

#### 1.3.1. İnternet Bağımlılığı İle İlgili Araştırmalar

2019 yılında Kaplan 391 üniversite öğrencisi ile yaptığı çalışmada sosyal medya kullanım amaçları, sosyal medya bağımlılığı ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Elde edilen sonuçlara göre katılımcıların sosyal medya kullanım amaçları arasında bilgi edinmek, arkadaşlık ve eğitim bulunmaktadır. Araştırma sonucunda sosyal medya kullanım amaçları, sosyal medya bağımlılığı ve bağlanma stillerinin alt boyutları arasında anlamlı ve pozitif yönlü ilişki bulunmuştur.

2019 yılında Cacioppo ve arkadaşları ergenlerin internet kullanımı ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi incelemişler, çalışmada kaygılı bağlanma stiline sahip olan ergen bireylerin, daha yüksek internet kullanım riskinde olduklarını gözlemlenmiştir.

2019 yılında Çınar ve Mutlu, kaçırma korkusu ve internet bağımlılığı arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki saptamışlardır. Sonuçlara göre kaçırma korkusu olan kişiler daha çok süre ve sıklıkta internet kullanmaktadırlar ve bağımlı hale gelmektedirler.

2018 yılında Tohumcu, 230 katılımcı ile internet ve akıllı telefon bağımlılığı ile benlik saygısı ve yalnızlık arasındaki ilişkiyi 230 katılımcı ile incelemiştir. Çalışma sonucunda akıllı telefon bağımlılığı ile yalnızlık arasında pozitif yönlü, benlik saygısı ile arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur.

2016 yılında Savcı ve Aysan 2440 ergen ile bağlanma stilleri, akran ilişkileri ve duyguların internet bağımlılığını yordamadaki katkılarını incelemiştir. Çalışmada 14-19 yaşları arasındaki katılımcıların, bağlanma stilleri, akran ilişkileri ve duygu bağımsız değişkenlerinin internet bağımlılığındaki toplam varyansın % 19'unu açıkladığı sonucuna varılmıştır.

2014 yılında Morsümbül'ün yapmış olduğu çalışmada, bağlanma stilleri ile internet kullanma durumlarının ilişkisi incelenmiş ve internet kullanım düzeyine bir etkisinin olup olmadığına bakılmıştır. Çalışma neticesinde internetin hangi yolla ve niçin kullanılmış olduğu verileriyle beraber internet bağımlılığının bağlanma tarzlarıyla kuvvetli bir ilişkisinin bulunduğu saptanmıştır. İnternet bağımlısı kişilerin bağlanma stillerinin anksiyete ve de kaçınma içerdiği, yaşam doyumlarının daha az olduğu belirlenmiştir (Morsümbül, 2014).

2014 yılında Odacı ve Çıkrıkçı'nın yaptıkları çalışmaya bakıldığında, kayıtsız şekilde ve saplantılı şekilde bağlanma stilleriyle sorunlu internet kullanımı ilişkisinde pozitif yönlü bir ilişkinin bulunduğu saptanmıştır. Kayıtsız şekilde bağlanmış olan kişilerin gerçek hayatta hislerini ve fikirlerini açıklamakta zorluk çekmeleri internet kullanımına meyillerini arttırdığı belirlenmiştir.

2012 yılında Debernardi'nin yapmış olduğu çalışmada kaygılı şekilde ve kaçınan şekilde bağlanma stillerinin sorunlu internet kullanımı durumunun dört alt unsuruyla ilişkisine bakıldığında pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Aynı zamanda kaygılı şekilde bağlanmış olan kişilerle çevrimiçi sosyalleşme ilişkisine bakıldığında anlamlı bir ilişkinin varlığı söz konusudur.

2011 yılında Shin vd. yapmış olduğu çalışmada internet kullanımıyla kaygı ve kaçınan şekilde bağlanma ilişkisinde kuvvetli, 2007 yılında Levi ve Wu yapmış oldukları çalışmada babalarına güvenli şekilde bağlanmış olan ergen bireylerin patolojik düzeyde internet kullanımıyla negatif, 2003 yılında Choi'nin yapmış olduğu

çalışmada kayıtsız-korkulu şekilde bağlanan kişilerin internet bağımlılıkları arasındaki ilişkide de kuvvetli bir ilişkisinin olduğu belirlenmiştir.

2011 yılında Shin vd. 141 erkek bireyle yaptıkları çalışmada korkulu şekilde ve kaçınan şekilde bağlanmış olan bireylerin sorunlu internet kullanımına meyilleri daha yüksek düzeydedir.

2009 yılında Zoppos yapmış olduğu araştırmada facebook kullanmakta olan kişilerin normal şekilde kullanan kişilere oranla güvenli bağlanma stillerinin düşük seviyede olduğu, korkulu bağlanma stillerinin yüksek seviyede bulunduğu aynı zamanda facebookun korkulu bağlanma stilleri yüksek seviyede olan bireylere daha çok hitap etmiş olduğu saptanmıştır.

### **1.3.2. Bağlanma Biçimleriyle İlgili Araştırmalar**

Meydana gelen internet bağımlılığını etkileyen pek çok değişkenden bir tanesi de bağlanma biçimleridir. Bireylerin kendileri için değerli görmüş oldukları insanlara kuvvetli hislerle bağlanmış olması bağlanma şeklinde açıklanmaktadır (Mc Nally vd., 2003). 1998 senesinde Cooper ve ark. yapmış oldukları araştırmada bilhassa kaygılı şekilde bağlanma stiline alkol bağımlılığını önemli ölçüde etkilediğini saptamışlardır (Cooper vd., 1998).

2020 yılında Koser ve Barut 300 üniversite öğrencisiyle yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin iletişim becerileri, problem çözme becerileri ve bağlanma biçimlerinin ilişkisini araştırmışlardır. Çalışmada iletişim becerileri ile korkulu ve saplantılı bağlanma stilleri arasında negatif yönde bir ilişki bulunmuştur. Problem çözme becerileri ile korkulu ve saplantılı bağlanma arasında negatif yönlü, güvenli ve kayıtsız bağlanma stilleri ile pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Cinsiyet değişkenine göre, kadınların saplantılı bağlanmada, erkeklerin güvenli bağlanmada anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Cinsiyet değişkenine göre korkulu ve kayıtsız bağlanma stilleri anlamlı farklılık göstermemektedir.

2020 yılında Subaşı ve Kazan, 324 lisans mezununa yapmış oldukları çalışmada çocukluk dönemi bağlanma stillerinin yetişkin iletişimindeki etkisini incelemişlerdir. Cinsiyet ve bağlanma stillerindeki ilişki incelendiğinde kadınların erkeklerden daha fazla kaygılı bağlanma stiline olduğu, güvenli ve kaçınan bağlanma

stilllerinde farklılık görülmemiştir. Eğitim düzeyi değişkenine bakıldığında ilköğretim ve lise mezunu olan kişilerin üniversite mezunlarına göre daha çok kaçınan bağlanma stilinde olduğu sonucuna varılmıştır. Üniversite mezunlarının ilköğretim ve lise mezunlarına göre daha fazla güvenli bağlanma stiline sahip olduğu sonucu çıkmıştır.

2019 yılında Suri vd. 256 üniversite öğrencisinin katıldığı çalışmada üniversite öğrencilerinde bağlanma stilleri, algılanan sosyal destek ve yalnızlık arasındaki ilişki incelenmiştir. Yalnızlık ile kaygılı ve kaçınan bağlanma stilleri ile pozitif yönde, güvenli bağlanma stili ile negatif yönde ilişkilidir. Çalışmada yalnızlığın önemli sebebinin kaygılı ve kaçınan bağlanma stilleri sonucu bulunmuştur

2019 yılında Baysal ve Özgenel özel ve devlet okullarında öğrenim gören 374 ortaokul öğrencisinde bağlanma stilleri ve öz-düzenleme becerileri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Bağlanma stilleri ile öz-düzenleme, arayış ve açık olma alt boyutları pozitif yönde ilişkili sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyet değişkeni ile bağlanma stilleri arasında negatif yönde bir ilişki bulunmuştur.

2017 yılında Ebrahimi vd. 845 üniversite öğrencisiyle yapmış oldukları çalışmada, bağlanma stilleri, ebeveyn tutumları ve depresyonu araştırmışlardır. Depresyon ile kaçınan bağlanma stili arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur. Güvenli ve kararsız bağlanma stilleri negatif yönde ilişkilidir. Güvenli bağlanma stili otoriter ve hoşgörülü ebeveyn tutumlarıyla negatif yönde ilişkilidir. Güvenli bağlanma stili tutarlı ebeveyn tutumu ile pozitif yönde ilişkilidir. Kaçınan bağlanma stili, otoriter ve hoşgörülü ebeveyn tutumlarıyla pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur.

2017 yılında Gültekin ve Arıcıoğlu 337 üniversite öğrencisinde uyguladıkları çalışmalarında bağlanma stilleri ve sosyal bağlılık arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Sosyal bağlılık ile kayıtsız, korkulu ve saplantılı bağlanma stilleri negatif yönde, güvenli bağlanma stili ise pozitif yönde ilişkilidir. İstatistiksel olarak bağlanma stilleri sosyal bağlılığa ilişkin toplam varyansın % 29'unu açıklamaktadır.

2016 yılında Savcı ve Aysan yapmış oldukları çalışmada yaşları 14-19 olan 2440 öğrencinin internet bağımlılık durumunun bağlanma stilleri ile ilişkisine bakılmıştır. Güvenli bağlanma biçimiyle negatif yönlü bir ilişkinin olduğu diğer bağlanma stilleriyle de pozitif yönlü bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir.

2014 yılında Taycan ve Kuruoğlu yapmış oldukları çalışmada evliliklerindeki problemler sebebiyle başvurmuş olan 25 evli çiftte kadınların evlilik ilişkisinde kopuk bir biçimde ve denetimci olduklarını erkeklerin de eşlerini bağımlı şekilde tanımladıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcı olan çiftlerde kadın bireylerin bağlanma biçimleri kaçınan ve anksiyete düzeylerinin yüksek olduğu, erkeklerin de kaçınma seviyelerinin yüksek çıktığını bulunmuştur.

2014 senesinde Morsünbül'ün 350 öğrenciyle yapmış oldukları çalışmada, güvenli bağlanma stilinin internet bağımlılığını negatif yönlü, anksiyete ve de kaçınma özellikleri bulunan kayıtsız biçimde ve saplantılı biçimde bağlanmanın internet bağımlılığını pozitif yönlü etkilediği saptanmıştır. Araştırma neticesinde büyük bir çoğunluğunun interneti eğlenmek için ve akranlarıyla iletişim için ve internete evlerinden girdikleri ifade etmişlerdir (Morsünbül, 2014).

2013 yılında Olmeodow yapmış olduğu araştırmalarda internet bağımlılığı ile bağlanma biçimlerinin ilişkisini ele aldığında, güvenli bağlanma ile internet bağımlılığı arasında negatif yönlü, korkulu şekilde ve kayıtsız şekilde bağlanma ile internet bağımlılığı arasında pozitif yönlü bir ilişkinin bulunduğunu belirtmiştir.

2010 yılında Akbağ ve İmamoğlu, yapmış oldukları çalışmada Marmara Üniversitesinde bulunan 360 öğrenciye uyguladıkları İlişki Ölçeği sonuçlarına bakıldığında güvenli bağlanmanın en yüksek, kayıtsız şekilde bağlanma stilinin de en düşük olduğunu saptamışlardır. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla korkulu bağlanma meyili göstermiş olduklarını, saplantılı şekilde bağlanma stilinin de erkeklerde daha fazla bulunduğunu ifade etmektedirler.

## İKİNCİ BÖLÜM

### 2. YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

#### 1.4. ARAŞTIRMA MODELİ

Okul öncesi öğretmen adaylarının bağlanma durumlarının teknoloji bağımlılığı açısından incelendiği bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, şimdi ya da eskiden gerçekleşmiş bir durumu var olduğu haliyle betimleyen araştırma yaklaşımıdır. Genel tarama modelinde, evrende çok sayıda eleman vardır. Genel bir yargı için evrenin tümüne ya da evrendeki bir grupla; örnekleme çalışma yapılır. İlişkisel tarama modelinde iki ya da daha fazla değişken vardır. Bu iki ve daha fazla değişkenin beraber değişip değişmediğine aralarındaki ilişkiye bakılır. Eğer değişim varsa bunun nasıl olduğu öğrenilmeye çalışılır (Karasar, 2011).

#### 1.5. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubunda 2021-2022 eğitim öğretim döneminde 5 üniversitenin (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi) okul öncesi öğretmenliği program öğrencileri yer almaktadır. Çalışmaya 286 kız 45 erkek olmak üzere 331 öğrenci google formlar üzerinden gönüllü olarak katılmışlardır.

#### 1.6. VERİ TOPLAMA ARACI

Çalışmada veri toplama araçları olarak, Kişisel Bilgi Formu, bağlanma durumunun tespiti için “Yakın İlişkide Yaşantılar Envanteri-II ” ve “Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları aşağıda ayrıntılı olarak açıklanmaktadır.

##### 1.6.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik durumlarını öğrenmek amacıyla 17 maddelik Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Bu form içerisinde ilk başta

katılımcıların üniversite, bölüm, yaş, cinsiyet, sınıf bilgileri sonrasında sosyo-ekonomik durum, akıllı telefon, masaüstü bilgisayar, dizüstü bilgisayarından herhangi birine sahip olup olmadığı bilgilerini öğrenmek amaçlı sorular sorulmuştur.

Öğretmen adaylarının teknolojiyi kullanım şekilleri, sıklıkları ve alışkanlıkları hakkında bilgi edinmek için; internete bağlandığı araç, bağlandığı yer, hangi sosyal ağ sitelerine üye olduğu ya da üye olup olmadığı, anlık mesajlaşma programlarından hangilerini kullandığı, kullandığı süre, çevrimiçi oyun oynayıp oynamadığı, oynadığı süre, girdiği internet sitelerinin çeşitleri, ne kadar süre kaldığı, gün içinde ne kadar süre ve sıklıkta teknolojiyi kullandığı bilgilerine ulaşılmaya çalışılmıştır.

### **1.6.2. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği**

Teknoloji bağımlılığını ölçmek için Aydın (2017) tarafından hazırlanan Teknoloji Bağımlılığı Ölçeğinde (TBÖ) Young'ın (1996) İnternet Bağımlılığı Testi ve altı ölçütlü Griffiths'in (2005) çalışmasını geliştirmiştir. Ölçek 32 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Web Siteleri Kullanma, Anlık Mesajlaşma, Çevrimiçi Oyun Oynama ve Sosyal Ağ Kullanma adı altında dört alt ölçeği vardır. Teknoloji Bağımlılık Ölçeği beşli likert olarak hazırlanmıştır. Derecelemeler; "Hiçbir zaman", "Nadiren", "Bazen", "Sıklıkla", "Her zaman" ifadelerinden oluşmaktadır. 1'den 5 'e kadar puanlandırılan ölçek maddeleri "Hiçbir zaman" seçimine 1 puan, "Her zaman" derecesine ise 5 puan vermektedir. Puanlar arttıkça bağımlılık seviyesi de artmaktadır.

### **1.6.3. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II (YİYE-II):**

YİYE-II Brennan, Clark ve Shaver' in (1998) geliştirdikleri Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE)'nin değiştirilmiş halidir.

Clark, Brennan ve Shaver (1998) hazırladıkları Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE)'i Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II (YİYE-II) olarak değiştirmişlerdir. Örtük özellikler kuramına göre 36 maddelik YİYE-II 'yi çalışma sonucunda ayırt edilmesi en fazla olan 18 kaçınma ve 18 kaygı maddelerini seçerek oluşturmuşlardır. Envanterdeki tek numara olan maddeler "kaygıyı", 31 çift numaralı madde ise "kaçınmayı" ölçmektedir. "4, 8, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 26, 30, 32, 34 ve 36" tersine puanlanan maddelerdir. 7'li likert maddelerle puanlanmaktadır. Envantere verilen cevaplara göre ortalama alınır ve kaçınma ve kaygı puanları



hesaplanır. Ölçek Türkçeye Günaydın, Sümer, Selçuk ve Uysal (2005) tarafından uyarlanmıştır.

### 1.7. VERİLERİN ANALIZI

Verilerin analizi SPSS 24.0 ile yapılmıştır. Çalışmada ölçek puanları hesaplanmış ve puanların normal dağılıma uygunluğunun belirlenmesi için basıklık ve çarpıklık katsayıları incelenmiştir. Ölçeklerden elde edilen basıklık ve çarpıklık değerlerinin +3 ile -3 arasında olması normal dağılım için yeterli görülmektedir (Groeneveld, 1984; Moors, 1986; Weeks, 1990; De Carlo, 1997).

**Tablo 2.1. Basıklık ve Çarpıklık Değerleri İle Güvenirlilik Katsayısı**

	n	Çarpıklık	Basıklık
Çevrimiçi Oyun Oynama	333	-0,302	-1,046
Sosyal Ağ Kullanma	333	0,255	-0,882
Web Siteleri Kullanma	333	-0,092	-0,886
Anlık Mesajlaşma	333	-0,163	-0,743
Teknoloji Bağımlılığı	333	0,076	-0,864
Kaygılı	333	0,215	-0,297
Kaçıngan	333	-0,374	1,637
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	333	-0,023	1,253

Analize başlamadan önce ölçek maddelerinin çoğuna yanıt vermeyen 19 kişinin verisi çalışmanın güvenilirliği nedeniyle silinmiştir.

Değerler incelendiğinde her bir puanın basıklık ve çarpıklık katsayılarının -3 ile +3 arasında olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre puanların normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Puanların normal dağılım göstermesi nedeni ile çalışmada parametrik test teknikleri kullanılmıştır. Ölçek puanının demografik özelliklere göre farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi için t testi ve ANOVA testi kullanılmıştır. T testi, 2 gruplu demografik değişkenlerin analizinde kullanılırken ANOVA testi k ( $k > 2$ ) gruplu değişkenlerin analizinde kullanılmıştır.



## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### 3. BULGULAR

**Tablo 1. Demografik Değişkenlere Göre Dağılım**

	n	%	
1. Üniversiteniz	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	38	11,7
	Muş Alparslan Üniversitesi	16	4,9
	Ege Üniversitesi	5	1,5
	Van 100. Yıl Üniversitesi	56	17,3
	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	203	62,7
	Diğer	6	1,9
2. Medeni durumunuz	Evli	19	5,7
	Bekar	314	94,3
3. Öğrenim görmekte olduğunuz sınıf	1. Sınıf	116	34,8
	2. Sınıf	26	7,8
	3. Sınıf	111	33,3
	4. Sınıf	80	24,0
4. Cinsiyetiniz	Kadın	286	86,4
	Erkek	45	13,6
5. Yaşınız	17 ve altı	0	0,0
	18-20	108	32,4
	21-23	175	52,6
	24-26	26	7,8
	27 ve üstü	24	7,2
6. Kendinize ait akıllı telefonunuz var mı?	Var	330	99,7
	Yok	1	0,3
7. Kendinize ait masaüstü bilgisayarınız var mı?	Var	37	11,1

	Yok	295	88,9
8. Kendinize ait dizüstü bilgisayarınız var mı?	Var	190	57,2
	Yok	142	42,8
9. Sizce ailenizin sosyo-ekonomik düzeyi aşağıdakilerden hangisi ile nitelenebilir?	Alt	40	12,0
	Orta	283	85,2
	Yüksek	9	2,7
10. İnternete hangi ortamlardan bağlanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)	Ev ya da yurt	280	84,1
	Fakülte	136	40,8
	Mobil	233	70,0
	İnternet Cafe	11	3,3
11. İnternete bağlanmak için aşağıdakilerden hangisini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)	Cep telefonu	326	97,9
	Televizyon	28	8,4
	Masaüstü PC	22	6,6
	Tablet PC	33	9,9
	Dizüstü PC	145	43,5
	Diğer	0	0,0
12. Sosyal ağ sitelerine aboneliğiniz var mı? (Cevabınız hayır ise 13. Soruyu cevaplamayınız.)	Evet	294	89,1
	Hayır	36	10,9
13. Hangi sosyal ağ sitelerine üyesiniz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)	Whatsapp	316	94,9
	Viber	0	0,0
	Wechat	0	0,0
	Line	2	0,6
	Skype	26	7,8
	Bip	41	12,3
	Telegram	203	61,0
	Snapchat	136	40,8
	Tictok	31	9,3
	Tango	0	0,0
	Hangouts	6	1,8
	Facetime	28	8,4
	Facebook Messenger	60	18,0
İnstagram	275	82,6	
Diğer	16	4,8	

	1 saatten az	19	5,7	
	1-2 saat	92	27,7	
14. Sosyal ağlarda günde ortalama ne kadar zaman geçiriyorsunuz?	3-4 saat	140	42,2	
	5-6 saat	54	16,3	
	7 saat ve üzeri	27	8,1	
<hr/>				
15. Anlık mesajlaşma programlarını kullanıyor musunuz? (Cevabınız hayır ise 16. Ve 17. Soruyu cevaplamayınız.)	Evet	323	97,6	
	Hayır	8	2,4	
<hr/>				
	Whatsapp	322	96,7	
	Viber	1	0,3	
	Line	0	0,0	
	Telegram	152	45,6	
	Wechat	1	0,3	
	Skype	8	2,4	
	Bip	26	7,8	
16. Hangi anlık mesajlaşma programlarını kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)	Snapchat	76	22,8	
	Ticktok	14	4,2	
	Tango	0	0,0	
	Hangouts	1	0,3	
	Facetime	10	3,0	
	Facebook messenger	22	6,6	
	İnstagram	221	66,4	
	Diğer	2	0,6	
	<hr/>			
		1 saatten az	59	18,1
	1-2 saat	121	37,1	
17. Anlık mesajlaşma programlarını günde ortalama ne kadar süre kullanıyorsunuz?	3-4 saat	101	31,0	
	5-6 saat	25	7,7	
	7 saat ve üzeri	20	6,1	
<hr/>				
18. Sürekli oynadığınız çevrimiçi oyunlar var mı?	Evet	76	23,0	
	Hayır	255	77,0	
<hr/>				
	Aksiyon	34	10,2	
19. Hangi türden çevrimiçi oyunları sürekli oynuyorsunuz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)	Bulmaca/Puzzle	91	27,3	
	Yarış	22	6,6	
	Spor	24	7,2	

	Macera	24	7,2
	Simülasyon	10	3,0
	Savaş	31	9,3
	Strateji	34	10,2
	Sanal Yaşam	5	1,5
	Kavga	7	2,1
	Diğer	6	1,8
20. Çevrimiçi oyunları günde ortalama ne kadar süre oynuyorsunuz?	1 saatten az	157	75,8
	1-2 saat	34	16,4
	3-4 saat	15	7,2
	5-6 saat	1	0,5
	7 saat ve üzeri	0	0,0
21. Sürekli gezindiğiniz internet sayfaları var mı? (Cevabınız hayır ise 22. Ve 23. Soruyu cevaplamayınız.)	Evet	270	82,1
	Hayır	59	17,9
22. Hangi türden internet sayfalarında sürekli gezinirsiniz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)	Alışveriş	211	63,4
	Blo	5	1,5
	Çevrimiçi Film/Dizi	134	40,2
	Arama Motorları	117	35,1
	Finans	17	5,1
	Erotik	1	0,3
	Çevrimiçi Müzik/Video	134	40,2
	Arkadaşlık	32	9,6
	Moda	71	21,3
	Güzellik	71	21,3
	Çevrimiçi Gazete	50	15,0
Teknoloji	46	13,8	
Diğer	4	1,2	
23. Sürekli gezindiğiniz internet sayfalarında günde ortalama ne kadar süre bulunursunuz?	1 saatten az	113	37,5
	1-2 saat	119	39,5
	3-4 saat	49	16,3
	5-6 saat	15	5,0
	7 saat ve üzeri	5	1,7

Analiz sonuçlarına göre bireylerin demografik özelliklerine yönelik dağılım incelendiğinde; %62,7'si Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde okuduğu, %94,3'ü bekar olduğu, %34,8'i 1. sınıfta olduğu, %86,4'ü kadınlardan oluştuğu, %52,6'sı 21-23 yaşlarında olduğu, %99,7'si kendine ait akıllı telefonu olduğu, %88,9'u kendine ait masaüstü bilgisayarı olmadığı ancak %57,2'si kendine ait dizüstü bilgisayarı olduğu, %85,2'si ailesinin sosyo-ekonomik düzeyinin orta düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Bireylerin çoğunluğunun internete ev ya da yurttan bağlandığı ve yine çoğunluğunun internete bağlanmak için cep telefonu kullandığı, %89,1'i sosyal ağ sitelerine aboneliği olduğu, çoğunluğunun whatsapp ve instagrama üye olduğu, %42,2'si sosyal ağlarda günde ortalama 3-4 saatini geçirdiği, %97,6'sı anlık mesajlaşma programlarını kullandığı, çoğunluğunun whatsapp ve instagramı kullandığı, %37,1'i anlık mesajlaşma programlarını günde ortalama 1-2 saatini geçirdiği, %77'si sürekli oynadığı çevrimiçi oyunların olmadığı, çoğunluğunun çevrimiçi oyunlardan bulmaca/puzzle ve aksiyon oynadığı, %75,8'i çevrimiçi oyunları günde ortalama 1 saatten az zamanını geçirdiği, %82,1'i sürekli gezindiği internet sayfalarının olduğu, çoğunluğunun gezindiği internet sayfalarının alışveriş, çevrimiçi film/dizi ve arama motorlarında gezindiği ve %39,5'i sürekli gezindiği internet sayfalarında 1-2 saatini geçirdiği gözlemlenmiştir.

**Tablo 2. Betimsel İstatistikler**

	n	Minimum	Maximum	Ort.	ss
Çevrimiçi Oyun Oynama	333	8,00	24,00	19,20	4,24
Sosyal Ağ Kullanma	333	4,00	12,00	7,69	2,47
Web Siteleri Kullanma	333	5,00	15,00	10,83	2,86
Anlık Mesajlaşma	333	6,00	18,00	13,37	2,91
Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği	333	25,00	69,00	51,09	9,73
Kaygılı	333	18,00	126,00	67,87	18,97
Kaçıngan	333	18,00	126,00	76,04	13,72
Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği(YİYE-II)	333	36,00	243,00	143,92	28,03

Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puan ortalaması 19.20, sosyal ağ kullanma puan ortalaması 7.69, web siteleri kullanma puan ortalaması 10.83, anlık mesajlaşma puan ortalaması 13.37, teknoloji bağımlılığı puan ortalaması 51,09,

kaygılı puan ortalaması 67.87, kaçınan puan ortalaması 76.04 ve yakın ilişkilerde yaşantılar puan ortalaması 143.92 olarak elde edilmiştir.

**Tablo 3. Korelasyon Analizi**

		Çevrimiçi Oyun Oynama	Sosyal Ağ Kullanma	Web Siteleri Kullanma	Anlık Mesajlaşma	Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği	Kaygılı	Kaçınan	Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği (YİYE-II)
Çevrimiçi Oyun Oynama	<i>r</i>	1							
	<i>p</i>								
	<i>n</i>	333							
Sosyal Ağ Kullanma	<i>r</i>	<b>.318**</b>	1						
	<i>p</i>	0,000							
	<i>n</i>	333	333						
Web Siteleri Kullanma	<i>r</i>	<b>.458**</b>	<b>.563**</b>	1					
	<i>p</i>	0,000	0,000						
	<i>n</i>	333	333	333					
Anlık Mesajlaşma	<i>r</i>	<b>.519**</b>	<b>.438**</b>	<b>.543**</b>	1				
	<i>p</i>	0,000	0,000	0,000					
	<i>n</i>	333	333	333	333				
Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği	<i>r</i>	<b>.807**</b>	<b>.689**</b>	<b>.799**</b>	<b>.797**</b>	1			
	<i>p</i>	0,000	0,000	0,000	0,000				
	<i>n</i>	333	333	333	333	333			
Kaygılı	<i>r</i>	<b>-.209**</b>	<b>-.375**</b>	<b>-.425**</b>	<b>-.307**</b>	<b>-.403**</b>	1		
	<i>p</i>	0,000	0,000	0,000	0,065	0,002			
	<i>n</i>	333	333	333	333	333	333		
Kaçınan	<i>r</i>	-.104	<b>-.154**</b>	<b>-.248**</b>	<b>-.118*</b>	<b>-.193**</b>	<b>.456**</b>	1	
	<i>p</i>	0,058	0,005	0,000	0,032	0,000	0,000		
	<i>n</i>	333	333	333	333	333	333	333	
Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği (YİYE-II)	<i>r</i>	<b>-.193**</b>	<b>-.329**</b>	<b>-.409**</b>	<b>-.266**</b>	<b>-.367**</b>	<b>.900**</b>	<b>.798**</b>	1
	<i>p</i>	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
	<i>n</i>	333	333	333	333	333	333	333	333

\* $p < 0.05$ , \*\* $p < 0.01$

Çevrimiçi oyun oynama puanı ile kaygılı puanı ( $r = -0,209$ ) ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı ( $r = -0,193$ ) arasında zayıf düzeyde negatif yönlü bir ilişki olduğu; sosyal ağ kullanma puanı ( $r = 0,318$ ), web siteleri kullanma puanı ( $r = 0,458$ ) arasında zayıf düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu; anlık mesajlaşma puanı ( $r = 0,519$ ) arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu; teknoloji bağımlılığı



puanı ( $r = 0,807$ ) arasında güçlü düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna varılmaktadır.

Sosyal ağ kullanma puanı ile kaygılı puanı ( $r = -0,375$ ), kaçınan puanı ( $r = -0,154$ ), yakın ilişkilerde yaşantılar puanı ( $r = -0,329$ ) arasında zayıf düzeyde negatif yönlü bir ilişki olduğu; anlık mesajlaşma puanı ( $r = 0,438$ ) arasında zayıf düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu; web siteleri kullanma puanı ( $r = 0,563$ ), teknoloji bağımlılığı puanı ( $r = 0,689$ ) arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna varılmaktadır.

Web siteleri kullanma puanı ile kaygılı puanı ( $r = -0,425$ ), kaçınan puanı ( $r = -0,248$ ), yakın ilişkilerde yaşantılar puanı ( $r = -0,409$ ) arasında zayıf düzeyde negatif yönlü bir ilişki olduğu; anlık mesajlaşma puanı ( $r = 0,543$ ) arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu; teknoloji bağımlılığı puanı ( $r = 0,799$ ) arasında güçlü düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna varılmaktadır.

Anlık mesajlaşma puanı ile kaygılı puanı ( $r = -0,307$ ), kaçınan puanı ( $r = -0,118$ ), yakın ilişkilerde yaşantılar puanı ( $r = -0,266$ ) arasında zayıf düzeyde negatif yönlü bir ilişki olduğu; teknoloji bağımlılığı puanı ( $r = 0,797$ ) arasında güçlü düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna varılmaktadır.

Teknoloji bağımlılığı puanı ile kaygılı puanı ( $r = -0,403$ ), kaçınan puanı ( $r = -0,193$ ), yakın ilişkilerde yaşantılar puanı ( $r = -0,367$ ) arasında zayıf düzeyde negatif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna varılmaktadır.

Kaygılı puanı ile kaçınan puanı ( $r = 0,456$ ) arasında zayıf düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu; yakın ilişkilerde yaşantılar puanı ( $r = 0,900$ ) arasında güçlü düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna varılmaktadır.

Kaçınan puanı ile yakın ilişkilerde yaşantılar puanı ( $r = 0,798$ ) arasında güçlü düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna varılmaktadır.

**Tablo 4. Regresyon Analizi (Yakın İlişkilerde Yaşantıların Teknoloji Bağımlılığı Üzerindeki Etkisi)**

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Standardize Olmayan Katsayılar		Standardize Katsayılar	t	p	R <sup>2</sup>
		B	Standart Hata	Beta			
Teknoloji Bağımlılığı	Sabit	69,438	2,601		26,696	0,000	0,135
	Yakın İlişkilerde Yaşantılar	-0,127	0,018	-0,367	-7,186	0,000	

Model:  
F=51,641  
p=0,000

Yakın ilişkilerde yaşantıların teknoloji bağımlılığı üzerindeki etkisini incelemek için kurulan regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F=51,641, p<0,05)

Analiz sonuçlarına göre yakın ilişkilerde yaşantıların teknoloji bağımlılığını negatif yönde etkilediği ( $\beta = -0,367$ ) belirlenmiştir.

Teknoloji bağımlılığı değişiminin %14'ü yakın ilişkilerde yaşantılar tarafından açıklanmaktadır.

**Tablo 5. Regresyon Analizi (Yakın İlişkilerde Yaşantılar Alt Boyutlarının Teknoloji Bağımlılığı Üzerindeki Etkisi)**

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Standardize Olmayan Katsayılar		Standardize Katsayılar	t	p	R <sup>2</sup>
		B	Standart Hata	Beta			
Teknoloji Bağımlılığı	Sabit	65,553	2,818		23,260	0,000	0,163
	Kaygılı	-0,204	0,029	-0,398	-7,039	0,000	
	Kaçıngan	-0,008	0,040	-0,011	-0,198	0,843	

Model:  
F=32,087  
p=0,000

Yakın ilişkilerde yaşantılar alt boyutlarının teknoloji bağımlılığı üzerindeki etkisini incelemek için kurulan regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F = 32.087, p < 0.05)

Analiz sonuçlarına göre kaygılı alt boyutunun teknoloji bağımlılığını negatif yönde etkilediği ( $\beta = -0,398$ ) belirlenmiştir. Ayrıca Teknoloji bağımlılığı değişiminin %16'sı yakın ilişkilerde yaşantılar alt boyutları tarafından açıklanmaktadır.

**Tablo 6. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Üniversite Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması**

		n	Ort.	ss	F	p
Çevrimiçi Oyun Oynama	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	39	18,54	4,57	<b>1,025</b>	<b>0,395</b>
	Muş Alparslan Üniversitesi	18	18,50	4,09		
	Van 100. Yıl Üniversitesi	60	20,00	4,19		
	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	205	19,20	4,17		
	Diğer	11	18,27	4,92		
Sosyal Ağ Kullanma	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	39	7,72	2,43	<b>1,472</b>	<b>0,210</b>
	Muş Alparslan Üniversitesi	18	7,67	2,17		
	Van 100. Yıl Üniversitesi	60	7,22	2,61		
	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	205	7,75	2,45		
	Diğer	11	9,09	2,51		
Web Siteleri Kullanma	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	39	10,92	2,61	<b>1,939</b>	<b>0,104</b>
	Muş Alparslan Üniversitesi	18	10,61	3,36		
	Van 100. Yıl Üniversitesi	60	10,02	2,88		
	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	205	11,01	2,84		
	Diğer	11	12,00	2,53		
Anlık Mesajlaşma	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	39	13,79	2,75	<b>2,393</b>	<b>0,051</b>
	Muş Alparslan Üniversitesi	18	12,33	3,16		
	Van 100. Yıl Üniversitesi	60	12,63	2,95		
	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	205	13,54	2,89		
	Diğer	11	14,55	2,42		
Teknoloji Bağımlılığı	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	39	50,97	10,33	<b>0,741</b>	<b>0,564</b>
	Muş Alparslan Üniversitesi	18	49,11	11,37		
	Van 100. Yıl Üniversitesi	60	49,87	9,56		
	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	205	51,49	9,46		
	Diğer	11	53,91	11,06		

Kaygılı	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	39	63,38	19,61	<b>2,835</b>	<b>0,025*</b>
	Muş Alparslan Üniversitesi	18	65,17	22,23		
	Van 100. Yıl Üniversitesi	60	72,47	20,42		
	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	205	68,30	18,02		
	Diğer	11	55,18	12,83		
Kaçınan	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	39	76,23	13,22	<b>0,481</b>	<b>0,750</b>
	Muş Alparslan Üniversitesi	18	72,06	14,76		
	Van 100. Yıl Üniversitesi	60	76,50	15,57		
	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	205	76,09	13,43		
	Diğer	11	78,45	8,66		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği (YİYE-II)	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	39	139,62	29,48	<b>1,364</b>	<b>0,246</b>
	Muş Alparslan Üniversitesi	18	137,22	32,53		
	Van 100. Yıl Üniversitesi	60	148,97	31,69		
	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	205	144,40	26,49		
	Diğer	11	133,64	17,57		

**\*p<0,05**

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının üniversite bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan ANOVA sonuçları tabloda verilmiştir.

Kaygılı puanı üniversite bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre Van 100. Yıl Üniversitesinde okuyanların diğer üniversitelere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puanı, sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, anlık mesajlaşma puanı, teknoloji bağımlılığı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı üniversite bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 7. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Medeni durum Bakımından t testi ile karşılaştırılması**

		<i>n</i>	Ort.	ss	<i>t</i>	<i>p</i>
Çevrimiçi Oyun Oynama	Evli	19	19,58	4,38	<b>0,402</b>	<b>0,688</b>
	Bekar	314	19,18	4,24		
Sosyal Ağ Kullanma	Evli	19	8,26	2,66	<b>1,046</b>	<b>0,296</b>
	Bekar	314	7,65	2,46		
Web Siteleri Kullanma	Evli	19	11,79	2,53	<b>1,508</b>	<b>0,133</b>
	Bekar	314	10,77	2,87		
Anlık Mesajlaşma	Evli	19	14,21	2,70	<b>1,293</b>	<b>0,197</b>
	Bekar	314	13,32	2,92		
Teknoloji Bağımlılığı	Evli	19	53,84	10,22	<b>1,271</b>	<b>0,205</b>
	Bekar	314	50,92	9,69		
Kaygılı	Evli	19	61,26	17,41	<b>-1,568</b>	<b>0,118</b>
	Bekar	314	68,27	19,01		
Kaçınan	Evli	19	81,16	13,50	<b>1,678</b>	<b>0,094</b>
	Bekar	314	75,73	13,69		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	Evli	19	142,42	27,64	<b>-0,239</b>	<b>0,811</b>
	Bekar	314	144,01	28,09		

**\*p<0,05**

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının medeni durum bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan t testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puanı, sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, anlık mesajlaşma puanı, teknoloji bağımlılığı puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 8. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Sınıf Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması**

		<i>n</i>	Ort.	ss	<i>F</i>	<i>p</i>
Çevrimiçi Oyun Oynama	1. Sınıf	116	20,09	4,21	<b>2,754</b>	<b>0,043*</b>
	2. Sınıf	26	18,77	4,59		
	3. Sınıf	111	18,57	4,19		
	4. Sınıf	80	18,93	4,11		
Sosyal Ağ Kullanma	1. Sınıf	116	7,60	2,56	<b>0,617</b>	<b>0,604</b>
	2. Sınıf	26	7,50	2,35		
	3. Sınıf	111	7,59	2,27		
	4. Sınıf	80	8,01	2,65		
Web Siteleri Kullanma	1. Sınıf	116	10,84	2,89	<b>0,043</b>	<b>0,988</b>
	2. Sınıf	26	10,65	2,83		
	3. Sınıf	111	10,87	2,71		
	4. Sınıf	80	10,81	3,07		
Anlık Mesajlaşma	1. Sınıf	116	13,75	2,90	<b>1,456</b>	<b>0,227</b>
	2. Sınıf	26	13,23	2,83		
	3. Sınıf	111	12,95	3,04		
	4. Sınıf	80	13,45	2,73		
Teknoloji Bağımlılığı	1. Sınıf	116	52,28	9,70	<b>1,148</b>	<b>0,330</b>
	2. Sınıf	26	50,15	10,29		
	3. Sınıf	111	49,98	9,43		
	4. Sınıf	80	51,20	9,96		
Kaygılı	1. Sınıf	116	67,69	18,73	<b>1,286</b>	<b>0,279</b>
	2. Sınıf	26	68,23	20,11		
	3. Sınıf	111	70,22	19,19		
	4. Sınıf	80	64,78	18,52		
Kaçınan	1. Sınıf	116	75,60	14,25	<b>0,252</b>	<b>0,860</b>
	2. Sınıf	26	76,88	13,23		
	3. Sınıf	111	76,80	14,07		
	4. Sınıf	80	75,35	12,78		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	1. Sınıf	116	143,29	29,39	<b>0,976</b>	<b>0,404</b>
	2. Sınıf	26	145,12	27,82		
	3. Sınıf	111	147,02	28,23		
	4. Sınıf	80	140,13	25,70		

**\*p<0,05**

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının sınıf bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan ANOVA sonuçları tabloda verilmiştir.

Çevrimiçi oyun oynama puanı sınıf bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 1. sınıfta olanların 3. sınıfta olanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Analiz sonuçlarına göre sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, anlık mesajlaşma puanı, teknoloji bağımlılığı puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı sınıf bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 9. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Cinsiyet Bakımından t testi ile karşılaştırılması**

		<i>n</i>	Ort.	ss	<i>t</i>	<i>p</i>
Çevrimiçi Oyun Oynama	Kadın	288	19,45	4,04	<b>2,389</b>	<b>0,020*</b>
	Erkek	45	17,56	5,09		
Sosyal Ağ Kullanma	Kadın	288	7,73	2,51	<b>0,710</b>	<b>0,478</b>
	Erkek	45	7,44	2,23		
Web Siteleri Kullanma	Kadın	288	10,84	2,85	<b>0,080</b>	<b>0,936</b>
	Erkek	45	10,80	2,94		
Anlık Mesajlaşma	Kadın	288	13,51	2,87	<b>2,257</b>	<b>0,025*</b>
	Erkek	45	12,47	3,07		
Teknoloji Bağımlılığı	Kadın	288	51,53	9,61	<b>2,105</b>	<b>0,036*</b>
	Erkek	45	48,27	10,10		
Kaygılı	Kadın	288	67,36	18,95	<b>-1,249</b>	<b>0,213</b>
	Erkek	45	71,16	19,00		
Kaçınan	Kadın	288	75,74	13,56	<b>-1,029</b>	<b>0,304</b>
	Erkek	45	78,00	14,75		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	Kadın	288	143,10	27,75	<b>-1,350</b>	<b>0,178</b>
	Erkek	45	149,16	29,51		

**\*p<0,05**

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının cinsiyet bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan t testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Çevrimiçi oyun oynama puanı cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre kadınların erkeklere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Anlık mesajlaşma puanı cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre kadınların erkeklere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Teknoloji bağımlılığı puanı cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre kadınların erkeklere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Analiz sonuçlarına göre sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 10. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Yaş Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması**

		<i>n</i>	Ort.	ss	<i>F</i>	<i>p</i>
Çevrimiçi Oyun Oynama	18-20	108	19,67	4,39	<b>0,782</b>	<b>0,504</b>
	21-23	175	18,88	4,13		
	24-26	26	19,38	4,53		
	27 ve üstü	24	19,21	4,08		
Sosyal Ağ Kullanma	18-20	108	7,50	2,54	<b>0,861</b>	<b>0,461</b>
	21-23	175	7,75	2,40		
	24-26	26	7,46	2,79		
	27 ve üstü	24	8,33	2,26		
Web Siteleri Kullanma	18-20	108	10,56	2,84	<b>1,289</b>	<b>0,278</b>
	21-23	175	10,84	2,92		
	24-26	26	11,04	2,71		
	27 ve üstü	24	11,79	2,54		
Anlık Mesajlaşma	18-20	108	13,60	2,86	<b>0,502</b>	<b>0,681</b>
	21-23	175	13,22	2,90		



	24-26	26	13,19	3,42		
	27 ve üstü	24	13,67	2,73		
Teknoloji Bağımlılığı	18-20	108	51,32	9,75	<b>0,428</b>	<b>0,733</b>
	21-23	175	50,69	9,73		
	24-26	26	51,08	10,10		
	27 ve üstü	24	53,00	9,48		
Kaygılı	18-20	108	68,61	18,77	<b>1,283</b>	<b>0,280</b>
	21-23	175	68,39	18,65		
	24-26	26	68,08	20,09		
	27 ve üstü	24	60,58	20,66		
Kaçınan	18-20	108	76,28	13,35	<b>0,191</b>	<b>0,902</b>
	21-23	175	75,67	13,97		
	24-26	26	77,77	11,22		
	27 ve üstü	24	75,83	16,46		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	18-20	108	144,89	28,12	<b>0,657</b>	<b>0,579</b>
	21-23	175	144,06	27,46		
	24-26	26	145,85	26,33		
	27 ve üstü	24	136,42	33,70		

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının yaş bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan ANOVA sonuçları tabloda verilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 11. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği Alt Boyutlarının Kendine Ait Masaüstü Bilgisayarı Olması Bakımından t Testi İle Karşılaştırılması**

		<i>n</i>	Ort.	ss	<i>t</i>	<i>p</i>
Çevrimiçi Oyun Oynama	Var	37	18,54	4,53	<b>-1,014</b>	<b>0,311</b>
	Yok	295	19,29	4,21		
Sosyal Ağ Kullanma	Var	37	7,70	2,54	<b>0,010</b>	<b>0,992</b>
	Yok	295	7,70	2,46		
	Var	37	10,59	3,39	<b>-0,477</b>	<b>0,636</b>

Web Siteleri Kullanma	Yok	295	10,87	2,79		
Anlık Mesajlaşma	Var	37	13,38	3,28	<b>-0,016</b>	<b>0,987</b>
	Yok	295	13,39	2,86		
Teknoloji Bağımlılığı	Var	37	50,22	11,41	<b>-0,608</b>	<b>0,543</b>
	Yok	295	51,25	9,49		
Kaygılı	Var	37	71,76	20,48	<b>1,315</b>	<b>0,189</b>
	Yok	295	67,40	18,78		
Kaçınan	Var	37	77,86	13,16	<b>0,838</b>	<b>0,403</b>
	Yok	295	75,85	13,80		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	Var	37	149,62	28,31	<b>1,301</b>	<b>0,194</b>
	Yok	295	143,26	27,99		

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının kendine ait masaüstü bilgisayarı olması bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan t testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının kendine ait masaüstü bilgisayarı olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 12. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği Alt Boyutlarının Kendine Ait Dizüstü Bilgisayarı Olması Bakımından t Testi İle Karşılaştırılması**

		<i>n</i>	Ort.	ss	<i>t</i>	<i>p</i>
Çevrimiçi Oyun Oynama	Var	190	19,02	4,16	<b>-0,808</b>	<b>0,420</b>
	Yok	142	19,40	4,35		
Sosyal Ağ Kullanma	Var	190	7,75	2,48	<b>0,667</b>	<b>0,506</b>
	Yok	142	7,57	2,45		
Web Siteleri Kullanma	Var	190	10,84	2,73	<b>0,130</b>	<b>0,897</b>
	Yok	142	10,80	3,02		
Anlık Mesajlaşma	Var	190	13,42	2,83	<b>0,454</b>	<b>0,650</b>
	Yok	142	13,27	3,02		
Teknoloji Bağımlılığı	Var	190	51,03	9,37	<b>-0,010</b>	<b>0,992</b>
	Yok	142	51,04	10,14		
Kaygılı	Var	190	66,94	17,60	<b>-1,002</b>	<b>0,317</b>

	Yok	142	69,10	20,72		
Kaçınan	Var	190	77,14	13,18	<b>1,683</b>	<b>0,093</b>
	Yok	142	74,58	14,38		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	Var	190	144,07	26,53	<b>0,128</b>	<b>0,899</b>
	Yok	142	143,68	30,10		

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının kendine ait dizüstü bilgisayarı olması bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan t testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının kendine ait dizüstü bilgisayarı olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 13. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Ailesinin Sosyo-Ekonomik Düzeyi Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması**

		<i>n</i>	Ort.	ss	<i>F</i>	<i>p</i>
Çevrimiçi Oyun Oynama	Alt	40	18,53	4,20	<b>2,385</b>	<b>0,094</b>
	Orta	283	19,25	4,20		
	Yüksek	9	21,89	3,55		
Sosyal Ağ Kullanma	Alt	40	7,53	2,36	<b>0,962</b>	<b>0,383</b>
	Orta	283	7,69	2,48		
	Yüksek	9	8,78	2,54		
Web Siteleri Kullanma	Alt	40	10,45	2,82	<b>1,433</b>	<b>0,240</b>
	Orta	283	10,85	2,86		
	Yüksek	9	12,22	2,77		
Anlık Mesajlaşma	Alt	40	12,58	2,60	<b>3,425</b>	<b>0,034*</b>
	Orta	283	13,43	2,96		
	Yüksek	9	15,22	1,39		
Teknoloji Bağımlılığı	Alt	40	49,08	9,85	<b>3,295</b>	<b>0,038*</b>
	Orta	283	51,22	9,63		
	Yüksek	9	58,11	7,91		
Kaygılı	Alt	40	72,03	18,96	<b>1,078</b>	<b>0,341</b>
	Orta	283	67,31	18,98		

	Yüksek	9	67,78	19,46		
Kaçınan	Alt	40	77,03	14,52		
	Orta	283	76,06	13,53	<b>1,143</b>	<b>0,320</b>
	Yüksek	9	69,44	15,78		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	Alt	40	149,05	27,57		
	Orta	283	143,37	27,93	<b>0,978</b>	<b>0,377</b>
	Yüksek	9	137,22	34,44		

**\*p<0,05**

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının ailesinin sosyo-ekonomik düzeyi bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan ANOVA sonuçları tabloda verilmiştir.

Anlık mesajlaşma puanı ailesinin sosyo-ekonomik düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre geliri yüksek olanların düşük olanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Teknoloji bağımlılığı puanı ailesinin sosyo-ekonomik düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre geliri yüksek olanların düşük olanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puanı, sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı ailesinin sosyo-ekonomik düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 14. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Sosyal Ağ Sitelerine Aboneliği Olması Bakımından t testi ile karşılaştırılması**

		<i>n</i>	Ort.	ss	<i>t</i>	<i>p</i>
Çevrimiçi Oyun Oynama	Evet	294	19,11	4,28	<b>-0,702</b>	<b>0,483</b>
	Hayır	36	19,64	3,93		
Sosyal Ağ Kullanma	Evet	294	7,61	2,47	<b>-1,872</b>	<b>0,062</b>
	Hayır	36	8,42	2,23		
Web Siteleri Kullanma	Evet	294	10,76	2,85	<b>-1,244</b>	<b>0,214</b>
	Hayır	36	11,39	2,90		
Anlık Mesajlaşma	Evet	294	13,33	2,92	<b>-0,447</b>	<b>0,655</b>
	Hayır	36	13,56	2,78		
Teknoloji Bağımlılığı	Evet	294	50,81	9,72	<b>-1,279</b>	<b>0,202</b>
	Hayır	36	53,00	9,54		
Kaygılı	Evet	294	67,34	18,47	<b>-1,228</b>	<b>0,220</b>
	Hayır	36	71,44	22,29		
Kaçingan	Evet	294	76,10	13,36	<b>0,397</b>	<b>0,692</b>
	Hayır	36	75,14	16,31		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	Evet	294	143,44	26,93	<b>-0,516</b>	<b>0,609</b>
	Hayır	36	146,58	35,30		

**\*p<0,05**

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının sosyal ağ sitelerine aboneliği olması bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan t testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puanı, sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, anlık mesajlaşma puanı, teknoloji bağımlılığı puanı, kaygılı puanı, kaçingan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı sosyal ağ sitelerine aboneliği olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 15. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Sosyal Ağlarda Günde Ortalama Geçirdiği Zaman Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması**

		<i>n</i>	Ort.	ss	<i>F</i>	<i>p</i>
Çevrimiçi Oyun Oynama	1 saatten az	19	20,68	4,04	<b>0,785</b>	<b>0,536</b>
	1-2 saat	92	19,02	4,50		
	3-4 saat	140	19,21	4,07		
	5-6 saat	54	19,31	3,85		
	7 saat ve üzeri	27	18,56	5,13		
Sosyal Ağ Kullanma	1 saatten az	19	9,47	2,25	<b>10,584</b>	<b>0,000*</b>
	1-2 saat	92	8,33	2,53		
	3-4 saat	140	7,72	2,43		
	5-6 saat	54	6,80	2,04		
	7 saat ve üzeri	27	5,85	1,73		
Web Siteleri Kullanma	1 saatten az	19	12,16	2,75	<b>7,039</b>	<b>0,000*</b>
	1-2 saat	92	11,47	2,58		
	3-4 saat	140	10,91	2,77		
	5-6 saat	54	10,15	3,04		
	7 saat ve üzeri	27	8,74	2,75		
Anlık Mesajlaşma	1 saatten az	19	13,74	3,03	<b>2,363</b>	<b>0,053</b>
	1-2 saat	92	13,59	3,01		
	3-4 saat	140	13,56	2,79		
	5-6 saat	54	13,20	3,01		
	7 saat ve üzeri	27	11,81	2,62		
Teknoloji Bağımlılığı	1 saatten az	19	56,05	9,29	<b>4,966</b>	<b>0,001*</b>
	1-2 saat	92	52,40	10,19		
	3-4 saat	140	51,41	9,41		
	5-6 saat	54	49,46	9,02		
	7 saat ve üzeri	27	44,96	8,66		
Kaygılı	1 saatten az	19	66,89	19,88	<b>1,130</b>	<b>0,342</b>
	1-2 saat	92	65,13	19,67		
	3-4 saat	140	67,94	18,53		
	5-6 saat	54	71,35	18,50		
	7 saat ve üzeri	27	71,00	19,17		
Kaçıngan	1 saatten az	19	77,47	12,14	<b>1,177</b>	<b>0,321</b>

	1-2 saat	92	73,64	15,07		
	3-4 saat	140	76,80	13,72		
	5-6 saat	54	76,22	12,93		
	7 saat ve üzeri	27	79,00	11,32		
	1 saatten az	19	144,37	28,98		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	1-2 saat	92	138,77	30,68		
	3-4 saat	140	144,74	27,15	<b>1,357</b>	<b>0,249</b>
	5-6 saat	54	147,57	26,40		
	7 saat ve üzeri	27	150,00	24,97		

**\*p<0,05**

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının sosyal ağlarda günde ortalama geçirdiği zaman bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan ANOVA sonuçları tabloda verilmiştir.

Sosyal ağ kullanma puanı sosyal ağlarda günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 1 saatten az zaman geçirenlerin 3-4 saat, 5-6 saat, 7 saat ve üzeri zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu; 1-2 saat zaman geçirenlerin 5-6 saat ve 7 saat ve üzeri zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu; 3-4 saat zaman geçirenlerin 7 saat ve üzeri zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Web siteleri kullanma puanı sosyal ağlarda günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 1 saatten az zaman geçirenlerin 7 saatten fazla zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu; 1-2 saat zaman geçirenlerin 5-6 saat ve 7 saat ve üzeri zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu; 3-4 saat zaman geçirenlerin 7 saat ve üzeri zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Teknoloji bağımlılığı puanı sosyal ağlarda günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 1 saatten az, 1-2 saat ve 3-4 saat zaman geçirenlerin 7 saatten fazla zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puanı, anlık mesajlaşma puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı sosyal ağlarda günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 16. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Anlık Mesajlaşma Programlarında Günde Ortalama Geçirdiği Zaman Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması**

		<i>n</i>	Ort.	ss	<i>F</i>	<i>p</i>
Çevrimiçi Oyun Oynama	1 saatten az	59	18,88	4,64	<b>0,249</b>	<b>0,910</b>
	1-2 saat	121	19,49	4,11		
	3-4 saat	101	19,12	4,19		
	5-6 saat	25	19,08	4,44		
	7 saat ve üzeri	20	18,95	4,52		
Sosyal Ağ Kullanma	1 saatten az	59	8,66	2,37	<b>7,585</b>	<b>0,000*</b>
	1-2 saat	121	8,09	2,42		
	3-4 saat	101	7,15	2,53		
	5-6 saat	25	6,64	2,25		
	7 saat ve üzeri	20	6,25	1,59		
Web Siteleri Kullanma	1 saatten az	59	11,34	2,81	<b>3,352</b>	<b>0,010*</b>
	1-2 saat	121	11,21	2,72		
	3-4 saat	101	10,62	2,95		
	5-6 saat	25	9,40	2,81		
	7 saat ve üzeri	20	9,85	3,05		
Anlık Mesajlaşma	1 saatten az	59	13,51	2,95	<b>1,177</b>	<b>0,321</b>
	1-2 saat	121	13,56	2,87		
	3-4 saat	101	13,45	2,99		
	5-6 saat	25	13,08	2,97		
	7 saat ve üzeri	20	12,10	2,85		
Teknoloji Bağımlılığı	1 saatten az	59	52,39	10,37	<b>2,304</b>	<b>0,058</b>
	1-2 saat	121	52,36	9,56		
	3-4 saat	101	50,34	9,73		
	5-6 saat	25	48,20	9,64		
	7 saat ve üzeri	20	47,15	8,56		



Kaygılı	1 saatten az	59	62,27	19,75	<b>2,794</b>	<b>0,026*</b>
	1-2 saat	121	66,35	18,89		
	3-4 saat	101	71,79	18,75		
	5-6 saat	25	70,92	16,75		
	7 saat ve üzeri	20	68,30	16,53		
Kaçınan	1 saatten az	59	72,32	14,75	<b>4,496</b>	<b>0,002*</b>
	1-2 saat	121	73,88	12,54		
	3-4 saat	101	78,53	14,56		
	5-6 saat	25	81,64	11,79		
	7 saat ve üzeri	20	80,75	9,64		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	1 saatten az	59	134,59	29,77	<b>4,455</b>	<b>0,002*</b>
	1-2 saat	121	140,22	25,96		
	3-4 saat	101	150,33	29,48		
	5-6 saat	25	152,56	24,19		
	7 saat ve üzeri	20	149,05	18,87		

**\*p<0,05**

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının anlık mesajlaşma programlarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan ANOVA sonuçları tabloda verilmiştir.

Sosyal ağ kullanma puanı anlık mesajlaşma programlarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 1 saatten az zaman geçirenlerin 3-4 saat, 5-6 saat, 7 saat ve üzeri zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu; 1-2 saat zaman geçirenlerin 3-4 saat, 5-6 saat, 7 saat ve üzeri zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Web siteleri kullanma puanı anlık mesajlaşma programlarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 1 saatten az ve 1-2 saat zaman geçirenlerin 5-6 saat zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Kaygılı puanı anlık mesajlaşma programlarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ).

Ortalama puanlara göre 3-4 saat zaman geçirenlerin 1 saatten az zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Kaçıngan puanı anlık mesajlaşma programlarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 3-4 saat ve 5-6 saat zaman geçirenlerin 1 saatten az zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Yakın ilişkilerde yaşantılar puanı anlık mesajlaşma programlarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 3-4 saat ve 5-6 saat zaman geçirenlerin 1 saatten az zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puanı, anlık mesajlaşma puanı ve teknoloji bağımlılığı puanı anlık mesajlaşma programlarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 17. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Sürekli Oynadığı Çevrimiçi Oyunların Olması Bakımından t testi ile karşılaştırılması**

		<i>n</i>	Ort.	ss	<i>t</i>	<i>p</i>
Çevrimiçi Oyun Oynama	Evet	76	16,67	4,33	<b>-6,293</b>	<b>0,000*</b>
	Hayır	255	19,98	3,92		
Sosyal Ağ Kullanma	Evet	76	7,43	2,32	<b>-1,099</b>	<b>0,272</b>
	Hayır	255	7,79	2,51		
Web Siteleri Kullanma	Evet	76	10,57	2,63	<b>-0,951</b>	<b>0,342</b>
	Hayır	255	10,92	2,93		
Anlık Mesajlaşma	Evet	76	12,99	3,04	<b>-1,356</b>	<b>0,176</b>
	Hayır	255	13,50	2,87		
Teknoloji Bağımlılığı	Evet	76	47,66	9,94	<b>-3,629</b>	<b>0,000*</b>
	Hayır	255	52,19	9,43		
Kaygılı	Evet	76	72,25	18,69	<b>2,366</b>	<b>0,019*</b>
	Hayır	255	66,42	18,89		
Kaçıngan	Evet	76	78,83	11,74	<b>2,033</b>	<b>0,043*</b>

	Hayır	255	75,20	14,20		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	Evet	76	151,08	24,48	<b>2,602</b>	<b>0,010*</b>
	Hayır	255	141,62	28,72		

**\*p<0,05**

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının sürekli oynadığı çevrimiçi oyunların olması bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan t testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Çevrimiçi oyun oynama puanı sürekli oynadığı çevrimiçi oyunların olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre sürekli çevrimiçi oyun oynamayanların oynayanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Teknoloji bağımlılığı puanı sürekli oynadığı çevrimiçi oyunların olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre sürekli çevrimiçi oyun oynamayanların oynayanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Kaygılı puanı sürekli oynadığı çevrimiçi oyunların olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre sürekli çevrimiçi oyun oynayanların oynamayanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Kaçıngan puanı sürekli oynadığı çevrimiçi oyunların olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre sürekli çevrimiçi oyun oynayanların oynamayanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Yakın ilişkilerde yaşantılar puanı sürekli oynadığı çevrimiçi oyunların olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre sürekli çevrimiçi oyun oynayanların oynamayanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Analiz sonuçlarına göre sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı ve anlık mesajlaşma puanı sürekli oynadığı çevrimiçi oyunların olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 18. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Çevrimiçi Oynadığı Oyunlarda Günde Ortalama Geçirdiği Zaman Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması**

		<i>n</i>	Ort.	ss	<i>F</i>	<i>p</i>
Çevrimiçi Oyun Oynama	1 saatten az	157	19,50	3,96	<b>15,972</b>	<b>0,000*</b>
	1-2 saat	34	16,65	4,60		
	3 saat ve üzeri	16	14,44	4,18		
Sosyal Ağ Kullanma	1 saatten az	157	7,80	2,43	<b>0,235</b>	<b>0,791</b>
	1-2 saat	34	7,71	2,73		
	3 saat ve üzeri	16	7,38	1,41		
Web Siteleri Kullanma	1 saatten az	157	10,99	2,73	<b>2,151</b>	<b>0,119</b>
	1-2 saat	34	10,59	2,70		
	3 saat ve üzeri	16	9,56	2,42		
Anlık Mesajlaşma	1 saatten az	157	13,23	2,95	<b>0,558</b>	<b>0,573</b>
	1-2 saat	34	13,24	2,86		
	3 saat ve üzeri	16	12,44	2,13		
Teknoloji Bağımlılığı	1 saatten az	157	51,52	9,33	<b>5,802</b>	<b>0,004*</b>
	1-2 saat	34	48,18	10,94		
	3 saat ve üzeri	16	43,81	8,46		
Kaygılı	1 saatten az	157	68,47	17,84	<b>1,746</b>	<b>0,177</b>
	1-2 saat	34	74,88	19,78		
	3 saat ve üzeri	16	69,88	17,58		
Kaçınan	1 saatten az	157	75,49	12,88	<b>0,591</b>	<b>0,555</b>
	1-2 saat	34	77,88	14,26		
	3 saat ve üzeri	16	77,69	14,10		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	1 saatten az	157	143,96	25,85	<b>1,566</b>	<b>0,211</b>
	1-2 saat	34	152,76	30,29		
	3 saat ve üzeri	16	147,56	26,44		

**\*p<0,05**

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının çevrimiçi oynadığı oyunlarda günde ortalama geçirdiği zaman bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan ANOVA sonuçları tabloda verilmiştir.

Çevrimiçi oyun oynama puanı çevrimiçi oynadığı oyunlarda günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 1 saatten az oynayanların 1-2 saat, 3 saat ve üzeri oynayanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Teknoloji bağımlılığı puanı çevrimiçi oynadığı oyunlarda günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 1 saatten az oynayanların 3 saatten fazla oynayanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Analiz sonuçlarına göre sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, anlık mesajlaşma puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı çevrimiçi oynadığı oyunlarda günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 19. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Sürekli Gezindiği İnternet Sayfaları Olması Bakımından t testi ile karşılaştırılması**

		n	Ort.	ss	t	p
Çevrimiçi Oyun Oynama	Evet	270	19,19	4,36	<b>-0,413</b>	<b>0,681</b>
	Hayır	59	19,42	3,79		
Sosyal Ağ Kullanma	Evet	270	7,55	2,50	<b>-2,329</b>	<b>0,020*</b>
	Hayır	59	8,37	2,30		
Web Siteleri Kullanma	Evet	270	10,61	2,89	<b>-3,088</b>	<b>0,002*</b>
	Hayır	59	11,86	2,52		
Anlık Mesajlaşma	Evet	270	13,38	3,01	<b>0,161</b>	<b>0,872</b>
	Hayır	59	13,32	2,46		
Teknoloji Bağımlılığı	Evet	270	50,73	9,90	<b>-1,610</b>	<b>0,108</b>
	Hayır	59	52,98	8,97		
Kaygılı	Evet	270	69,31	18,62	<b>3,224</b>	<b>0,001*</b>
	Hayır	59	60,69	18,52		
Kaçınan	Evet	270	76,51	12,73	<b>1,202</b>	<b>0,233</b>
	Hayır	59	73,59	17,70		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	Evet	270	145,83	26,55	<b>2,542</b>	<b>0,013*</b>
	Hayır	59	134,29	32,57		

**\*p<0,05**

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının sürekli gezindiği internet sayfaları olması bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan t testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Sosyal ağ kullanma puanı sürekli gezindiği internet sayfaları olması istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre sürekli gezindiği internet sayfaları olmayanların olanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Web siteleri kullanma puanı sürekli gezindiği internet sayfaları olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre sürekli gezindiği internet sayfaları olmayanların olanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Kaygılı puanı sürekli gezindiği internet sayfaları olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre sürekli gezindiği internet sayfaları olanların olmayanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Yakın ilişkilerde yaşantılar puanı sürekli gezindiği internet sayfaları olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre sürekli gezindiği internet sayfaları olanların olmayanlara göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puanı, anlık mesajlaşma puanı, teknoloji bağımlılığı puanı ve kaygılı puanı sürekli gezindiği internet sayfaları olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).

**Tablo 20. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt boyutları ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği alt boyutlarının Sürekli Gezindiği İnternet Sayfalarında Günde Ortalama Geçirdiği Zaman Bakımından ANOVA ile karşılaştırılması**

		n	Ort.	ss	F	p
Çevrimiçi Oyun Oynama	1 saatten az	113	18,94	4,22	<b>1,856</b>	<b>0,137</b>
	1-2 saat	119	19,89	4,08		
	3-4 saat	49	18,39	4,74		
	5 saat ve üzeri	20	18,70	4,55		
	1 saatten az	113	8,10	2,42	<b>4,019</b>	<b>0,008*</b>

Sosyal Ağ Kullanma	1-2 saat	119	7,67	2,71		
	3-4 saat	49	6,84	2,18		
	5 saat ve üzeri	20	6,70	1,66		
Web Siteleri Kullanma	1 saatten az	113	11,25	2,56		
	1-2 saat	119	11,02	2,88	<b>11,213</b>	<b>0,000*</b>
	3-4 saat	49	9,86	2,99		
Anlık Mesajlaşma	5 saat ve üzeri	20	7,75	2,31		
	1 saatten az	113	13,81	2,74		
	1-2 saat	119	13,76	2,91	<b>6,042</b>	<b>0,001*</b>
Teknoloji Bağımlılığı	3-4 saat	49	12,24	3,34		
	5 saat ve üzeri	20	11,80	2,04		
	1 saatten az	113	52,09	9,44		
Kaygılı	1-2 saat	119	52,34	9,60	<b>6,332</b>	<b>0,000*</b>
	3-4 saat	49	47,33	10,80		
	5 saat ve üzeri	20	44,95	6,27		
Kaçınan	1 saatten az	113	66,54	19,29		
	1-2 saat	119	68,13	18,76	<b>2,871</b>	<b>0,037*</b>
	3-4 saat	49	71,71	18,06		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	5 saat ve üzeri	20	78,75	16,99		
	1 saatten az	113	75,08	13,70		
	1-2 saat	119	76,29	13,28	<b>1,350</b>	<b>0,258</b>
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	3-4 saat	49	78,35	13,33		
	5 saat ve üzeri	20	80,55	12,62		
	1 saatten az	113	141,62	28,61		
Yakın İlişkilerde Yaşantılar	1-2 saat	119	144,42	27,36	<b>2,942</b>	<b>0,033*</b>
	3-4 saat	49	150,06	25,19		
	5 saat ve üzeri	20	159,30	26,53		

**\*p<0,05**

Teknoloji bağımlılığı ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ve alt boyutlarının sürekli gezindiği internet sayfalarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan ANOVA sonuçları tabloda verilmiştir.

Sosyal ağ kullanma puanı sürekli gezindiği internet sayfalarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık

göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 1 saatten az zaman geçirenlerin 3-4 saat zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Web siteleri kullanma puanı sürekli gezindiği internet sayfalarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 1 saatten az zaman geçirenlerin 3-4 saat, 5 saat ve üzeri zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu; 1-2 saat ve 3-4 saat zaman geçirenlerin 5 saat ve üzeri zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Anlık mesajlaşma puanı sürekli gezindiği internet sayfalarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 1 saatten az ve 1-2 saat zaman geçirenlerin 3-4 saat, 5 saat ve üzeri zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Teknoloji bağımlılığı puanı sürekli gezindiği internet sayfalarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 1 saatten az ve 1-2 saat zaman geçirenlerin 3-4 saat, 5 saat ve üzeri zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Kaygılı puanı sürekli gezindiği internet sayfalarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 5 saatten fazla zaman geçirenlerin 1 saatten az zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Yakın ilişkilerde yaşantılar puanı sürekli gezindiği internet sayfalarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ( $p < 0.05$ ). Ortalama puanlara göre 5 saatten fazla zaman geçirenlerin 1 saatten az zaman geçirenlere göre daha yüksek puana sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puanı ve kaçınan puanı sürekli gezindiği internet sayfalarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p > 0.05$ ).



## SONUÇ VE TARTIŞMA

Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ve bağlanma durumlarının incelendiği bu çalışmadan elde edilen veri analizi sonuçları aşağıdaki gibidir;

Analiz sonuçlarına göre bireylerin demografik özelliklerine yönelik dağılım incelendiğinde; %62,7'si Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde okuduğu, %94,3'ü bekar olduğu, %34,8'i 1. sınıfta olduğu, %86,4'ü kadınlardan oluştuğu, %52,6'sı 21-23 yaşlarında olduğu, %99,7'si kendine ait akıllı telefonu olduğu, %88,9'u kendine ait masaüstü bilgisayarı olmadığı ancak %57,2'si kendine ait dizüstü bilgisayarı olduğu, %85,2'si ailesinin sosyo-ekonomik düzeyinin orta düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Bireylerin çoğunluğunun internete ev ya da yurttan bağlandığı ve yine çoğunluğunun internete bağlanmak için cep telefonu kullandığı, %89,1'i sosyal ağ sitelerine aboneliği olduğu, çoğunluğunun whatsapp ve instagrama üye olduğu, %42,2'si sosyal ağlarda günde ortalama 3-4 saatini geçirdiği gözlemlenmiştir.

Sonuçlara göre bireylerin %97,6'sı anlık mesajlaşma programlarını kullandığı, çoğunluğunun whatsapp ve instagramı kullandığı, %37,1'i anlık mesajlaşma programlarını günde ortalama 1-2 saatini geçirdiği, %77'si sürekli oynadığı çevrimiçi oyunların olmadığı, çoğunluğunun çevrimiçi oyunlardan bulmaca/puzzle ve aksiyon oynadığı, %75,8'i çevrimiçi oyunları günde ortalama 1 saatten az zamanını geçirdiği, %82,1'i sürekli gezindiği internet sayfalarının olduğu, çoğunluğunun gezindiği internet sayfalarının alışveriş, çevrimiçi film/dizi ve arama motorlarında gezindiği ve %39,5'i sürekli gezindiği internet sayfalarında 1-2 saatini geçirdiği gözlemlenmiştir. Bu çalışmadan çıkan sonuç kişilerin sözlü iletişim yerine anlık mesajlaşma uygulamalarını daha fazla kullandıklarını, Ayaz ve Kayhan (2016)'nın yaptıkları çalışmanın sonuçlarını destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

Teknoloji bağımlılığının değişiminin %14'ünün bağlanma ile açıklanabileceği sonucuna varılmıştır. Bu durum bağlanma kuramı açısından incelendiğinde Bowlby

(1969)'nin güvensiz bağlanma ve bağımlılık arasındaki ilişkiye dair öne sürdüğü görüşlerle tutarlı bulunmuştur.

Teknoloji bağımlılığı ölçeği ve alt boyutları ile yakın ilişkilerde yaşantılar ölçeği ve alt boyutlarının üniversite değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda, 100. Yıl Üniversitesinde okuyanların kaygılı puanının diğer üniversitelerde okuyanlara nazaran daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puanı, sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, anlık mesajlaşma puanı, teknoloji bağımlılığı puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı üniversite bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puanı, sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, anlık mesajlaşma puanı, teknoloji bağımlılığı puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Özata'nın (2019) yaptığı çalışmada akıllı telefon bağımlılığı ile medeni durum arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Özata, 2019). Demircan Uza'nın (2019) yaptığı çalışmada akıllı telefon bağımlılığı ile medeni durum değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Demircan Uza, 2019).

Ölçekler ve alt boyutlarının sınıf derecesi değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda 1. Sınıfta okuyanların çevrim içi oyun oynama puanının 3. Sınıf okuyanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, anlık mesajlaşma puanı, teknoloji bağımlılığı puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı, güvenli puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı sınıf bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Ölçekler ve alt boyutlarının cinsiyet değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda, kadınların çevrimiçi oyun oynama, anlık mesajlaşma ve teknoloji bağımlılığının erkeklere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık

göstermediği belirlenmiştir. Demircan Uza'nın (2019) yaptığı çalışmada akıllı telefon bağımlılığı ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Demircan Uza, 2019). Özata'nın (2019) yaptığı çalışmada akıllı telefon bağımlılığı ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Özata, 2019).

Ölçekler ve alt boyutlarının yaş değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Ölçekler ve alt boyutlarının kendine ait masaüstü bilgisayara sahip olma değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Ölçekler ve alt boyutlarının kendine ait dizüstü bilgisayar olması değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Ölçekler ve alt boyutlarının ailesinin sosyo-ekonomik düzeyi değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda, geliri yüksek olanların anlık mesajlaşma ve teknoloji bağımlılığı puanlarının geliri düşük olanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Literatüre bakıldığında bu sonucu destekleyen araştırmalara rastlanmıştır (Coşar ve Gedik, 2021; Kaplan, 2019; Yılman, 2020). Bu sonuçlara ek olarak internet bağımlılığı puanı ve aile gelir durumu ilişkisine de bakıldığında, gelir durumu arttıkça internet bağımlılığı puanının arttığının görüldüğü çalışmalar da vardır (Toraman, 2013; Çetinkaya, 2013). Bu sonuçların aksine katılımcıların sosyal medya bağımlılığı ölçeği ortalamalarının ailenin gelir durumuna bağlı olarak farklılaşmadığını tespit eden çalışmalar da vardır (Gürültü, 2016; Teyfur vd., 2017; Baz, 2018). Çevrimiçi oyun oynama puanı, sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı ailesinin sosyo-ekonomik düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Ölçeklerin ve alt boyutlarının sosyal ağ sitelerine aboneliğin olması değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda, çevrimiçi oyun oynama puanı, sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, anlık mesajlaşma puanı, teknoloji bağımlılığı puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı sosyal ağ

sitelerine aboneliği olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Ölçekler ve alt boyutlarının sosyal ağlarda günde geçirilen zaman değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda, 1 saatte az vakit geçirenlerin sosyal ağ kullanma, web siteleri kullanma ve teknoloji bağımlılığı puanlarının 7 saatten fazla vakit geçirenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çevrimiçi oyun oynama puanı, anlık mesajlaşma puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı sosyal ağlarda günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Ölçeklerin ve alt boyutlarının anlık mesajlaşma programında günde ortalama geçirilen zaman değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda 1 saatten az vakit geçirenlerin sosyal ağ kullanımı puanlarının 7 saatten fazla geçirenlere göre daha yüksek olduğu; ve web sitesi kullanımı puanlarının 5-6 saat vakit geçirenlere göre daha yüksek olduğu; 5-6 saat vakit geçirenlerin kaçınan ve yakın ilişkiler puanının 1 saatten az geçirenlere göre yüksek olduğu ve 3-4 saat vakit geçirenlerin kaygılı puanının 1 saatten az vakit geçirenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. 2019 yılında Eichenberg vd çalışmasında çok fazla akıllı telefon kullanımı ve güvensiz bağlanma arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur. Güvensiz bağlanması olan kişilerin akıllı telefonlarını daha problemliler kullandıkları görülmüştür.

Ölçekler ve alt boyutlarının sürekli oynadığı çevrimiçi oyun olması değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda, sürekli çevrimiçi oyun oynamayanların çevrimiçi oyun oynama ve teknoloji bağımlılığı puanının oynayanlara nazaran daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda sürekli çevrimiçi oyun oynayanların kaygılı, kaçınan ve yakın ilişkiler yaşantılar puanının sürekli çevrimiçi oyun oynamayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, anlık mesajlaşma puanı sürekli oynadığı çevrimiçi oyunların olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. 2014 yılında Morsümbül'ün yapmış olduğu çalışmada, bağlanma stilleri ile internet kullanma durumlarının ilişkisi incelenmiş ve internet kullanım düzeyine bir etkisinin olup olmadığına bakılmıştır. Çalışma neticesinde internetin hangi yolla ve niçin kullanılmış olduğu verileriyle beraber internet bağımlılığının

bağlanma tarzlarıyla kuvvetli bir ilişkisinin bulunduğu saptanmıştır. İnternet bağımlısı kişilerin bağlanma stillerinin anksiyete ve de kaçınma içerdiği, yaşam doyumlarının daha az olduğu belirlenmiştir (Morsümbül, 2014).

Ölçekler ve alt boyutlarının çevrimiçi oyunlarda günde geçirilen ortalama zaman değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda, 1 saatten az vakit geçirenlerin çevrimiçi oyun oynama ve teknoloji bağımlılığı 3 saatten fazla oynayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sosyal ağ kullanma puanı, web siteleri kullanma puanı, anlık mesajlaşma puanı, kaygılı puanı, kaçınan puanı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanı çevrimiçi oynadığı oyunlarda günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Ölçekler ve alt boyutlarının sürekli gezindiği internet sayfası olması değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda, sürekli gezindiği internet sitesi olmayanların sosyal ağ kullanma ve web siteleri kullanma puanlarının olanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda sürekli gezindiği internet sitesi olanların kaygılı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanlarının olmayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puanı, anlık mesajlaşma puanı, teknoloji bağımlılığı puanı ve kaygılı puanı sürekli gezindiği internet sayfaları olması bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. 2012 yılında Debernardi'nin yapmış olduğu çalışmada kaygılı şekilde ve kaçınan şekilde bağlanma stillerinin sorunlu internet kullanımı durumunun dört alt unsuruyla ilişkisine bakıldığında pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Aynı zamanda kaygılı şekilde bağlanmış olan kişilerle çevrimiçi sosyalleşme ilişkisine bakıldığında anlamlı bir ilişkinin varlığı söz konusudur.

Ölçekler ve alt boyutlarının sürekli gezindiği internet sayfalarında günde ortalama geçirilen zaman değişkeni ile ilişkilendirildiğinde 1 saatten az vakit geçirenlerin sosyal ağ kullanma, web sitesi kullanma ve anlık mesajlaşma puanlarının 5 saatten fazla vakit geçirenlere göre daha fazla olduğu; 1-2 saat vakit geçirenlerin teknoloji bağımlılığı puanının 5 saatten fazla vakit geçirenlere göre daha yüksek olduğu ve 5 saatten fazla vakit geçirenlerin kaygılı ve yakın ilişkilerde yaşantılar puanının 1 saatten az vakit geçirenlere göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre çevrimiçi oyun oynama puanı, kaçınan puanı sürekli gezindiği

internet sayfalarında günde ortalama geçirdiği zaman bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. 2016 yılında Savcı ve Aysan yapmış oldukları çalışmada yaşları 14-19 olan 2440 öğrencinin internet bağımlılık durumunun bağlanma stilleri ile ilişkisine bakılmıştır. Güvenli bağlanma biçimiyle negatif yönlü bir ilişkinin olduğu diğer bağlanma stilleriyle de pozitif yönlü bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir.

## ÖNERİLER

Araştırmanın bulguları çerçevesinde aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

Teknoloji bağımlılığına bağlanmanın etkisinden dolayı ebeveynlerin çocuklarıyla güvenli bağlanmaları için aile eğitimleri düzenlenebilir.

Sosyal medya ve kamu spotları aracılığıyla özellikle annelerin teknoloji bağımlılığına karşı önlem niteliğinde bilgilendirme paylaşımları yayınlanabilir.

Bu araştırmada yetişkin bağlanması ile teknoloji bağımlılığı arasındaki ilişki incelenmiştir. Çocuklar için kullanılacak bağlanma ölçekleri aracılığıyla çocukların bağlanmaları ile bağımlılık düzeyleri incelenebilir.

Çocukların sosyal etkinliklerini güçlendirerek sosyal aktivitelerde rol almaları ile teknoloji kullanımının bağımlılığa dönüşmesi engellenebilir.

Erken çocukluk döneminde çocukların bağlanma durumları incelenerek risk altındaki çocuklara yönelik müdahale programları hazırlanabilir.

Ülkemizde çeşitli yaş gruplarına yönelik araştırmalar yapabilmek amacıyla bağlanma ölçekleri geliştirilebilir.

## KAYNAKÇA

- Ainsworth, M. D. S. & Bowlby, A.** (1967). *Infancy in Uganda: Patterns of Attachment Behavior*.
- Akbağ, M. & İmamoğlu, S. E.** (2010). Cinsiyet ve bağlanma stillerinin utanç, suçluluk ve yalnızlık duygularını yordama gücünün araştırılması. *Studies*, 1(3), 145-166.
- Akdağ, M. Şahan-Yılmaz, B. Özhan, U. ve İsmail, Ş.** (2014). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (İnönü Üniversitesi örneği). *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1).
- Akgül, M.** (2012). Türkiye internetinin ve internet kurulunun kısa tarihi. [Http://Kurul.Ubak.Gov.Tr/M06.Php,\(09.10.2020\)](http://Kurul.Ubak.Gov.Tr/M06.Php,(09.10.2020)).
- Akkaş, İ.** (2019). *Teknoloji Bağımlılığı*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Akmaz, N.** (2009). *Eğitim Yöneticilerinin Bağlanma Stilleri ve Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- American Psychiatric Association.** (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM–5)*. Arlington: Apa publishing.
- Arısoy, Ö.** (2009). İnternet bağımlılığı ve tedavisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1, 55-67
- Ayaz, A., & Kayhan, N.** (2016). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Kullanım Tercihleri ve Temel Yaşam İhtiyaçları Arasındaki İlişki. 3. Uluslararası Teknoloji Bağımlılığı Kongresi (s. 239-246). İstanbul: Yeşilay.
- Aydın, F.** (2017). *Teknoloji bağımlılığının sınıf ortamında yarattığı sorunlara ilişkin öğrenci görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.



- Aydin, M., Kuşcu, M. K., Sungur, M. Z., Bahadır, E. K. E. R., & Yalçın, A. S.** (2019). Bakım vericinin duygu ifadesinin ve bağlanma stiline şizofreni hastalarının oksidatif stres düzeyine etkisi. *Kocatepe Tıp Dergisi*, 20(3), 121-130.
- Bartholomew, K. & Horowitz, L. M.** (1991). Attachment Styles Among Young Adults: A Test of a Four-Category Model. *Journal of personality and social psychology*, 61(2), 226.
- Baysal, A., & Özgenel, M.** (2019). Ortaokul öğrencilerinin bağlanma stilleri ve öz düzenleme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 15(2), 142-152.
- Baz, F. Ç. (2018).** Sosyal medya bağımlılığı: Üniversite öğrencileri üzerine çalışma. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 276-295.
- Bianchi, A. & Phillips, J.G.** (2005). Psychological Predictors of Problem Mobile Phone Use. *Cyberpsychology & Behavior*, 8, 39-51.
- Bila, C.** (2001). *Bireysel ve kitle iletişim aracı olarak internet ve toplumsal etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Boyd, A. & Ellison, N. B.** (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13(1), 210-230.
- Bretherton, I.** (1992). The Origins of Attachment Theory: John Bowlby and Mary Ainsworth. *Developmental psychology*, 28(5), 759.
- Cacioppo, M., Barni, D., Correale, C., Mangialavori, S., Danioni, F., & Gori, A.** (2019). Do attachment styles and family functioning predict adolescents' problematic internet use? A relative weight analysis. *Journal of Child and Family Studies*, 28(5), 1263-1271.
- Cengizhan, C.** (2005). Öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımında yeni bir boyut: "İnternet bağımlılığı. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 22(22), 83- 98.
- Ceyhan, A. A.** (2011). İnternet kullanma temel nedenlerine göre üniversite öğrencilerinin problemleri internet kullanımı ve algıladıkları iletişim

- beceri düzeyleri, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11 (1), 59-77.
- Chung, C. & Nam, M. C.** (2007) Internet Addiction, Usage and Pleasure Experience: The Taiwan College Students' Case. *Computers&Education*, 35, 65-80
- Cooper, D.** (2007). Emotion and evolving treatments for adult psychopathology. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 14(4), 329-352.
- Coşar, H. A., & Gedik, H.** (2019). Öğretmen adaylarının sosyal medya bağımlılığı ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Bayterek Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 32-65.
- Crowell, J. A., Treboux, D. & Waters, E.** (2002). *Stability Of Attachment Representations: The Transition To Marriage*. *Developmental Psychology*.
- Çakır, Ö. & Oğuz, E.** (2017). Lise Öğrencilerinin Yalnızlık Düzeyleri İle Akıllı Telefon Bağımlılığı Arasındaki İlişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(13), 210-223.
- Çam, E. & İşbulan, O.** (2012). A new addiction for teacher candidates: social networks. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 11(3), 14-19.
- Çetinkaya, M.** (2013). İlköğretim öğrencilerinde internet bağımlılığının incelenmesi (Doctoral dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Damarlı, Ö.** (2006). *Ergenlerde Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Bağlanma Stilleri Ve Benlik Kavramı Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- De Carlo, L.T.** (1997). On the Meaning and Use of Kurtosis. *Psychological Methods*, 2, 292-307.
- Debernardi, N. R.** (2012). *Problematic internet use: Exploring the roles of attachment and social competency*. University of Missouri-Kansas City.
- Demircan Uza, C.** (2019). Üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ve nomofobi ile mizaç karakter arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayımlanmış Uzmanlık Tezi), Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Tayfur Ata Sökmen Tıp Fakültesi, Hatay.

- Deniz, N.** (2011). Liseye devam eden ergenlerin risk alma davranışları ile mükemmeliyetçilik düzeyleri arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi Konya: Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Doğan, H., Işıklar, A. ve Eroğlu, E.** (2008). Ergenlerin problemleri internet kullanımının bazı değişkenler açısından incelenmesi. Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, 18, 106- 124.
- Ebrahimi, L., Amiri, M., Mohamadlou, M., & Rezapur, R.** (2017). Attachment styles, parenting styles, and depression. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 15(5), 1064-1068.
- Eichenberg, C., Schott, M., Schroiff, A.** (2019). Comparison of students with and without problematic smartphone use in light of attachment style. *Frontiers in Psychiatry*.
- Ektiricioğlu, C., Arslantaş, H. & Yüksel, R.** (2020). Ergenlerde Çağın Hastalığı: Teknoloji Bağımlılığı. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*. 29(1), 51-64.
- Erboy, E.** (2010). *İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin bilgisayar oyun bağımlılığına etki eden faktörler*. Yüksek Lisans Tezi Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Ertekin, T.** (2019). *Ergenlerde yeme tutumu ile bağlanma stilleri, dürtüsellik ve kaygı düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Esen, E.** (2010). Ergenlerde internet bağımlılığını yordayan psiko-sosyal değişkenlerin incelenmesi. Yayımlanmamış doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Filiz, N.** (2020). *Öğretmen adaylarının teknoloji bağımlılığının, problem çözme ve karar verme becerisi ile ilişkisinin incelenmesi: Kastamonu örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kastamonu.
- Finzi, R., Cohen, O. & Ram, A.** (2000). Attachment and Divorce. *Journal of family psychotherapy*, 11(1)-1-20.
- Fonagy, P. & Target, M.** (2003). *Psychoanalytic theories and perspectives from developmental psychopathology*. New York: Routledge.

- Gentile, D.** (2009). Pathological Video-Game Use Among Youth Ages 8 to 18: A National Study. *Psychological Science*, 20(5), 594-603.
- Goldberg, I.** (1996). *Internet addiction disorder*. Retrieved November.
- Gonzalez, N. A.** (2002). İnternet addiction disorder and its relation to impulse control. Unpublished master's thesis, Texas A&M University, Kingsville.
- Griffiths, M. D.** (1991). Internet Addiction: Fact or Fiction? . *The Psychologist*, 12(5), 246-250.
- Groeneveld, R.A. & Meeden, G.** (1984). Measuring Skewness and Kurtosis, *The Statistician*, 33: 391-399.
- Gültekin, F. ve Arıcıoğlu, A.** (2017). Üniversite öğrencilerinde bağlanma stilleri ve sosyal bağıllık ilişkisi. *Sakarya University Journal of Education*, 7(2), 373-384.
- Gürdal, C.** (2015). *Erken Kayıplar, Bağlanma, Mizaç-Karakter Özellikleri ve Duygu Düzenlemenin Psikopatoloji Üzerine Etkisi*. Doktora tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Gürültü, E.** (2016). Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Hamarta, E.** (2004). *Üniversite Öğrencilerinin Yakın İlişkilerindeki Bazı Değişkenlerin (Benlik Saygısı, Depresyon Ve Saplantılı Düşünme) Bağlanma Stilleri Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Hazan, C. & Shaver, P. R.** (1987). Romantic Love Conceptualizing As An Attachment Process. *Journal of Personality and Social Psychology*.
- Hazan, C. & Zeifman, D.** (1994). *Sex And The Psychological Tether. Attachment Processes İn Adulthood. Advances İn Personal Relationships*. London: Jessica Kingsley.
- Hazar M.** (2011) . Sosyal Medya Bağımlılığı: Bir Alan Çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (3), 158 – 159.

- Hopkins, K.D. & Weeks, D.L.** (1990). Tests for Normality and Measures of Skewness and Kurtosis: Their Place in Research Reporting. *Educational and Psychological Measurement*, 50: 717-729.
- Horzum, B. M.** (2011). İlköğretim öğrencilerinin bilgisayar oyunu bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi, *Eğitim ve Bilim*, 36(159), 56-68.
- Huang, H., & Leung, L.** (2010). *Instant Messaging Addiction Among Teenagers: Abstracting From The Chinese Experience. In Addiction medicine.* New York: NY.
- İçel, K.** (1998). *Kitle haberleşme hukuku.* İstanbul: Beta Yayınları.
- İlaslan, A.** (2010). *İlköğretim II. Kademe ve Ortaöğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.*
- Jeong, E. J., Kim, D. J., & Lee, D. M.** (2016). Why Do Some People Become Addicted to Digital Games More Easily? A Study of Digital Game Addiction from a Psychosocial Health Perspective. *International Journal of Human-Computer Interaction*, 33(3), 199-214.
- Jeong, J.** (2004). *Analysis of The Factors And The Roles of Hrd in Organizational Learning Styles As Identified By Key Informants At Selected Corporations in The Republic of Korea.* Yayımlanmamış doktora tezi. Amerika: Texas A&M University. Major Subject: Educational Human Resource Development.
- Kaplan, M.** (2019). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri, sosyal medya kullanım amaçları ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Master's thesis, Hasan Kalyoncu Üniversitesi).
- Karaman, K, M. & Kurtoğlu, M.** (2009). Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılığı Hakkındaki Görüşleri, *Akademik Bilişim* 9(11), 65-79.
- Karasar, N.** (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri.* Ankara: Nobel Yayınları.
- Kesebir, S., Kavzoğlu, S. Ö., & Üstündağ, M. F.** (2011). Bağlanma ve psikopatoloji [Attachment and psychopathology]. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3(2), 321-342.

- Keskin, G.** (2007). *Ergenlerin Ruhsal Durumları ve Ebeveyn Tutumları ile Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Keskin, G., & Çam, O.** (2008). Ergenlerin ruhsal durumları ve anne baba tutumları ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Anadolu psikiyatri dergisi*, 9(3), 139
- Kim, J. H. & Seo, J. S.** (2013). 'Beyond Substance Addiction: Broadening the Concept of Addiction to Include Behavioral Addiction. *Korean Medicine Science Journal*. 28 (5), 646-647.
- Koç, A.** (2021). *Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılıkları İle Kişilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Koser, İ, Barut, Y.** (2020). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri, problem çözme becerileri ve bağlanma stilleri ilişkisi. *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* , 15 (23) , 1765-1789 .
- Kuçlu, E.** (2016). Sosyal Medya: Paravanın Arkasındakiler. *Hece Dergisi*, (234-235-236), 389-394.
- Kumcağız, H., Terzi, Ö., Koç, B., & Terzi, M.** (2019). Üniversite Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 9, 13–39.
- Kuss, D. J., & Griffiths, M. D.** (2011). Online social networking and addiction—a review of the psychological literature. *International journal of environmental research and public health*, 8(9), 3528-3552.
- Lei L. & Wu, M. N.** (2007)..Adolescents Paternal Attachment and Internet Use. *Cyber Psychology & Behavio*, 10(5), 633-39.
- Liu, T. C., & Wu, M. N.** (2011). Problematic internet use and health in adolescents: Data from a high school survey in Connecticut. *J Clin Psychiat*, 72, 836- 45.
- Main, M. & Solomon., J.** (1990). Procedures for Identifying Infants as Disorganized/ Disoriented During the Ainsworth Strange Situation. *Attachment in the preschool years: Theory, research, and intervention*, 1, 121-60.

- Masterson, J.F.** (2008). *Bağlanma Kuramı ve Nörobiyolojik Kendilik Gelişimi Açısından Kişilik Bozuklukları*. H. Şentürk (çev.), İstanbul: Litera Yayıncılık.
- McIlwraith** (1991). Internet Addiction in Students: A Cause of Concern. *CyberPsychology & Behavior*, 6(6), 653-656.
- McNally, A. M., Palfai, T. P., Levine, R. V. & Moore, B. M.** (2003). Attachment dimensions and drinking-related problems among young adults: the meditational role of coping motives. *Addictive Behaviors*, 28,1115–1127.
- Meral, G.** (2018). Is digital addiction a reason for obesity?. *Annals of Medical Research*. 25(2), 199-214.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R.** (2007). Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change. Guilford Press.
- Moors, J. J. A.** (1986), The Meaning of Kurtosis: Darlington Reexamined, *The American Statistician*, 40, 283-284.
- Morsünbül, Ü. & Çok, F.** (2011). Bağlanma ve İlişkili Değişkenler. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3(3), 553-570
- Nunnally, J. C.** (1967). *Psychometric Theory*, New York: McGraw-Hill, Inc..
- Odacı, H. & Çıkrıkçı, Ö.** (2014). Problematic İnternet Use in Terms Of Gender, Attachment Styles And Subjective Well-Being in University Students. *Computers in human behavior*, 32, 61-66.
- Olmedow, J. A., Quinn, S., & Kowert, R.** (2013). Attachment styles, social skills and Facebook use amongst adults. *Computers in Human Behavior*, 29, 1142-1149.
- Ögel, K.** (2001). *Türkiye'de madde bağımlılığı*. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- Özata, M.** (2019). Akıllı telefon bağımlılığı belirtilerinin uyku kalitesi ve yaşam kalitesi üzerine etkisi. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özen, Y., Gülaçtı, F. & Çakılı, Y.** (2004). Eğitim bilimleri ve internet. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 36, 52-7.

- Park, S.K., Kim, J.Y. and Cho, C.B.** (2008). Prevalence of Internet addiction and correlations with family factors among South Korean adolescents. *Adolescence*, 43(172); 895-909.
- Parlak A.** (2005). *İnternet ve Türkiye’de internetin gelişimi*, Bitirme Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Savcı, M. & Aysan, F.** (2016). Bağlanma stilleri, akran ilişkileri ve duyguların internet bağımlılığını yordamadaki katkıları. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 3(3), 401-432.
- Seider, K.** (2008). *Eş Terapisi: Sahte Kendiliğe Bağlılıktan Gerçek Bir İlişkiye Geçiş*”. *J.F. Masterson (Ed.) Bağlanma Kuramı ve Nörobiyolojik Kendilik Gelişimi Açısından Kişilik Bozuklukları*. H. Şentürk (çev.), İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Sever, G.** (2019). Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Cinsiyete Göre Ölçme Değişmezliğinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 23–34.
- Shin, S.E., Kim, N.S. & Jang, E.Y.** (2011). Comparison of Problematic Internet and Alcohol Use and Attachment Styles among Industrial Workers in Korea. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 14, (11), 665-72.
- Subaşı, N. G., & Kazan, H.** (2020). Çocukluk dönemi bağlanma stillerinin yetişkin iletişimindeki etkisi. *The Turkish Online Journal Of Design Art And Communication*, 10(2), 147-162.
- Suri, S., Garg, S., & Tholia, G.** (2019). Attachment style, perceived social support and loneliness among college students. *International Journal of Innovative Studies in Sociology and Humanities*,4(5), 135-142.
- Tahran, N. & Nurmedov, S.** (2014). *Bağımlılık: Sanal ve Gerçek*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Temiz, E., Korkmaz, Ö., & Çakır, R.** (2020). Meslek Lisesi Öğrencilerinin Dijital Oyun Bağımlılıklarının, Akıllı Telefon ve Bilgisayar Bağımlılıkları Çerçevesinde İncelenmesi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 17–32.



- Teyfur, M., Akpunar, B., Safalı, S., & Ercengiz, M.** (2017). Eğitim fakültesi öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 12(33).
- Toraman, M.** (2013). İnternet bağımlılığı ve sosyal ağ kullanım düzeylerinin ortaöğretim öğrencilerinin akademik başarıları ile ilişkisinin incelenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Toffler, A.** (1974). *Gelecek Korkusu Şok*. (S. Sargut, Çev.) İstanbul: Altın Kitaplar yayınevi.
- Tohumcu, M. U.** (2018). İnternet ve akıllı telefon bağımlılığı ile benlik saygısı ve yalnızlık arasındaki ilişkinin çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmesi. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- TUIK (2021).** 6-15 yaş arası Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Cocuklarda-Bilisim-Teknolojileri-Kullanim-Arastirmasi-2021-41132>,
- URL:** < <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english-turkish/addiction> >
- URL:** < <https://sozluk.gov.tr/> >
- Waters, E., Hamilton, C. E. & Weinfield, N. S.** (2000). The Stability of Attachment Security from Infancy to Adolescence and Early Adulthood: General Introduction. *Child development*, 71(3), 678-83.
- Widyanto, L. & Griffiths, M.** (2007). Internet addiction: does it really exist? (revisited). *Psychology and the Internet: Intrapersonal, Interpersonal, and Transpersonal Implications*, 141-63.
- Yalçın Irmak, A., & Erdoğan, S.** (2016). Ergen ve Genç Erişkinlerde Dijital Oyun Bağımlılığı: Güncel Bir Bakış. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 27(2), 128-137.
- Yavuzer, H.** (2012). *Çocuğu tanımak ve anlamak*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yellowlees, P.M. & Marks, S.** (2007). Problematic internet use or internet addiction? *Computers in Human Behavior*, 23(3), 1447-1453.

- Yılman, M. A. (2020). Lise öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Master's thesis, Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Young, K.S.** (1996). Psychology of computer use: XL. Addictive use of the Internet: a case that breaks the stereotype. *Psychological Reports*, 79(3), 899-902.
- Young, K.S.** (2004). Internet addiction: a new clinical phenomenon and its consequences. *American Behavioral Scientist*, 48(4), 402-415.
- Zoppos, E.** (2009). Attachment Style and Facebook Use: Can Facebook be Used to Help Overcome Attachment Style-Related Issues? *Behavioural Studies Working Paper Series*, 3, 1 -13.

## EKLER

Sevgili Öğrenciler;

Bu anket lisans öğrencilerinin teknoloji kullanımına ilişkin görüşlerini almaya ve bağlanma durumlarına yönelik olarak hazırlanmıştır. Ankete vereceğiniz samimi cevaplar araştırmaya büyük katkılar getirecek ve yalnızca araştırma amacıyla kullanılacaktır. Ankete vereceğiniz doğru ve güvenilir bilgiler için şimdiden çok teşekkür ederiz.

Danışman: Prof. Dr. Serdal SEVEN

Öğr. Gör. Ceyda Demiral

### BÖLÜM I. KİŞİSEL BİLGİLER

1. Üniversiteniz: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi  
Muş Alparslan Üniversitesi  
Ege Üniversitesi  
Van 100. Yıl Üniversitesi  
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi  
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi  
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi  
Pamukkale Üniversitesi  
Muş Alparslan Üniversitesi

2. Medeni durumunuz

Evli ( ) Bekar ( )

3. Öğrenim görmekte olduğunuz sınıf:

1 ( ) 2 ( ) 3 ( ) 4 ( )

4. Cinsiyetiniz: Kadın ( ) Erkek ( )

5. Yaşınız:

17 ve altı ( ) 18-20 ( ) 21-23 ( ) 24-26 ( ) 27 ve üstü ( )

6. Kendinize ait akıllı telefonunuz var mı? Var ( ) Yok ( )

7. Kendinize ait masaüstü bilgisayarınız var mı? Var ( ) Yok ( )

8. Kendinize ait dizüstü bilgisayarınız var mı? Var ( ) Yok ( )

9. Sizce ailenizin sosyo-ekonomik düzeyi aşağıdakilerden hangisi ile nitelenebilir?

Alt ( ) Orta ( ) Yüksek ( )

10. İnternete hangi ortamlardan bağlanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

Ev ya da yurt ( ) Fakülte ( ) Mobil ( ) İnternet cafe ( ) Diğer ( )

11. İnternete bağlanmak için aşağıdakilerden hangisini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

Masaüstü pc ( ) Cep telefonu ( ) Dizüstü PC ( ) Tablet PC ( )

Televizyon ( ) Diğer ( )

12. Sosyal ağ sitelerine aboneliğiniz var mı? (Cevabınız hayır ise 13. Soruyu cevaplamayınız.)

Evet ( ) Hayır ( )

13. Hangi sosyal ağ sitelerine üyesiniz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

Fcebook ( ) Twitter ( ) İstagram ( ) LinkedIn ( )

Google Plus ( ) Badoo ( ) Vkontakte ( ) Hi5 ( )

Foursquare ( ) Myspace ( ) Youtube ( ) Tumblr ( )

Flickr ( ) Reddit ( ) Diğer ( )

14.Sosyal ağlarda günde ortalama ne kadar zaman geçiriyorsunuz?

1 saatten az ( ) 1-2 saat ( ) 3-4 saat ( ) 5-6 saat ( ) 7 saat ve üzeri ( )

15. Anlık mesajlaşma programlarını kullanıyor musunuz? (Cevabınız Hayır ise 16. Ve 17. Soruyu cevaplamayınız.)

Evet ( ) Hayır ( )

16. Hangi anlık mesajlaşma programlarını kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

Whatsapp ( ) Viber ( ) Line ( )  
Telegram ( )

Wechat ( ) Skype ( ) Bip ( ) Snapchat ( )

Tictok ( ) Tango ( ) Hangouts ( ) Facetime ( )

Facebook Messenger ( ) Diğer ( )

17. Anlık mesajlaşma programlarını günde ortalama ne kadar süre kullanıyorsunuz?

1 saatten az ( ) 1-2 saat ( ) 3-4 saat ( ) 5-6 saat ( ) 7 saat ve üzeri ( )

18. Sürekli oynadığınız çevrimiçi oyunlar var mı?

Evet ( ) Hayır ( )

19. Hangi türden çevrimiçi oyunları sürekli oynuyorsunuz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

Aksiyon ( ) Bulmaca/Puzzle ( ) Yarış ( ) Spor ( )  
Macera ( ) Simülasyon ( ) Savaş ( ) Strateji ( )  
Sanal Yaşam ( ) Kavga ( ) Diğer ( )

20. Çevrimiçi oyunları günde ortalama ne kadar süre oynuyorsunuz?

1 saatten az 1-2 saat ( ) 3-4 saat ( ) 5-6 saat ( ) 7 saat ve üzeri ( )

21. Sürekli gezindiğiniz internet sayfaları var mı? (Cevabınız Hayır ise 22. Ve 23. Soruyu cevaplamayınız.)

Evet ( ) Hayır ( )

22. Hangi türden internet sayfalarında sürekli gezinirsiniz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

Alışveriş ( ) Blog ( ) Seyahat ( ) Çevrimiçi Film/Dizi ( )  
Arama Motorları ( ) Finans ( ) Erotik ( ) Çevrimiçi Müzik/Video ( )  
Arkadaşlık ( ) Moda ( ) Güzellik ( ) Çevrimiçi Gazete  
Teknoloji ( ) Diğer ( )

23. Sürekli gezindiğiniz internet sayfalarında günde ortalama ne kadar süre bulunursunuz?

1 saatten az 1-2 saat ( ) 3-4 saat ( ) 5-6 saat ( ) 7 saat ve üzeri ( )

## BÖLÜM II. TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİ

MADDELER	UYGUN	İÇERİK UYGUN DEĞİ	İFADE UYGUN DEĞİL
1. Sosyal ağlara bağlı olmadığım anlarda, en son bağlandığımda yaptıklarımı düşünürüm.			
2. Daha önemli işlerim olmasına rağmen sosyal ağlarda geçirdiğim süreyi arttırmak isterim.			
3. Sosyal ağlarda harcadığım zamanı azaltmaya çalışır başarısız olurum.			
4. Sosyal ağlarda gezinirken rahatsız edilirim ani tepkiler gösterir, bağırır ya da sinirlenirim.			

5. sosyal ağlara bağlandığımda önceden planladığımdan daha fazla süre orada kalırım			
6. Sosyal ağlarda daha fazla zaman geçirmek için derslerime çalışmayı ihmal ederim.			
7. Günlük sohbetlerimde, sosyal ağları kullanma süreme ilişkin doğru bilgiler vermeyem.			
8. Yaşamımdaki olumsuz düşüncelerden kurtulmak için sosyal ağ hesaplarıma bağlanırım.			
9. Anlık mesajlaşma uygulamalarını kullanmadığım daha sonra yazacaklarımı hayal ederim.			
10. Anlık mesajlaşma uygulamalarını kullandığım sürenin üzerinde süreye ihtiyaç duyarım.			
11. Önemli bir işim olmasına rağmen kendimi genellikle mesajlarımı kontrol ederken bulurum.			
12. Anlık mesajlaşma uygulamalarını kullanmadığım zamanlarda huzursuz veya sinirli olurum.			
13. Anlık mesajlaşma uygulamalarını kullandığım süre, planladığım süreyi aşar.			
14. Arkadaşlarımla anlık mesajlaşmalarla iletişimde olmayı onlarla yüz yüze görüşmeye tercih ederim.			
15. Anlık mesajlaşma uygulamalarını kullandığım halde, soranlara başla işler yaptığımı söylerim.			
16. Yalnızlık hissettiğim anlarda anlık mesajlaşma uygulamalarını kullanırım.			
17. Çevrimiçi oyun oynamadığım anlarda sonraki oyunda uygulayacağım stratejileri planlarım.			
18. Çevrimiçi oyun oynarken harcadığım süreyi biraz daha arttırmak isterim.			
19. Çevrimiçi oyun oynayabilmek için uykusuz kaldığım geceler olur.			
20. Çevrimiçi oyun oynarken birisi görüş açımı kapatırsa sinirlenirim			
21. Çevrimiçi oyun oynamak için planladığım süreden daha fazlasını oyun başında geçiririm.			
22. Çevrimiçi oyun oynamayı arkadaşlarımla vakit geçirmeye tercih ederim.			
23. Çevrimiçi oyun oynadığım halde çevremdekilere sanki başka işler yapıyormuş izlenimi veririm.			
24. Gerçek hayatın sorunlarını unutmak için çevrimiçi oyun oynarım.			

25. Web sayfalarında gezinmediğim zamanlarda, daha sonra eriştiğimde yapacaklarımı hayal ederim.			
26. Web sayfalarından çıkmam gereken anlarda '1 dakika daha' diyerek gezinmeye devam ederim.			
27. Web sayfalarında gezinme süremi kontrol altına almak için başarısız girişimlerde bulunurum.			
28. Web sayfalarında gezinirken başkaları tarafından rahatsız edildiğimde sinirlenirim.			
29. Web sayfalarında gezinirken, planladığım süreden daha fazla süre bağımlı kalırım.			
30. Web sayfalarında gezinmek için derslerimi ihmal ederim.			
31. Web sayfalarında kullanım sürem hakkında çevremdeki kişilere yanlış bilgi veririm.			
32. Web sayfalarında gezinmeyi hayatımdaki problemlerden kaçış yolu olarak görürüm.			

## Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II

Aşağıdaki maddeler romantik ilişkilerinizde hissettiğiniz duygularla ilgilidir. Bu araştırmada sizin ilişkinizde yalnızca şu anda değil, genel olarak neler olduğuyla ya da neler yaşadığınızla ilgilenmekteyiz. Maddelerde sözü geçen "birlikte olduğum kişi" ifadesi ile romantik ilişkide bulunduğunuz kişi kastedilmektedir. Eğer hali hazırda bir romantik ilişki içerisinde değilseniz, aşağıdaki maddeleri bir ilişki içinde olduğunuzu varsayarak cevaplandırınız. Her bir maddenin ilişkilerinizdeki duygu ve düşüncelerinizi ne oranda yansıttığını karşılarındaki 7 aralıklı ölçek üzerinde, ilgili rakam üzerine çarpı (X) koyarak gösteriniz.

Önemli Not: Ölçek maddelerinin bazılarında "yakın olmak" veya "yakınlaşmak" ifadeleri geçmektedir. Bu ifadelerle kastedilen partnerinizle duygusal yakınlık kurmak, düşüncelerinizi veya başınızdaki geçimleri partnerinize açmak, partnerinize sarılmak ve benzeri davranışlardır. İlgili maddeler bu tanıma göre cevaplandırılır.

1	2	3	4	5	6	7
Hiç katılmıyorum			Kararsızım/ Fikrim yok			Tamamen katılıyorum

1. Birlikte olduğum kişinin sevgisini kaybetmekten korkarım.	1	2	3	4	5	6	7
2. Gerçekte ne hissettiğimi birlikte olduğum kişiye göstermemeyi tercih ederim.	1	2	3	4	5	6	7
3. Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin artık benimle olmak istemeyeceği korkusuna kapılırım.	1	2	3	4	5	6	7
4. Özel duygu ve düşüncelerimi birlikte olduğum kişiyle paylaşmak konusunda kendimi rahatsız hissederim.	1	2	3	4	5	6	7
5. Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin beni gerçekten sevmediği kaygısına kapılırım.	1	2	3	4	5	6	7
6. Romantik ilişkide olduğum kişilere güvenip inanmak konusunda kendimi rahat bırakmakta zorlanırım.	1	2	3	4	5	6	7
7. Romantik ilişkide olduğum kişilerin beni, benim onları önemsemediğim kadar önemsemeyeceklerinden endişe duyarım.	1	2	3	4	5	6	7
8. Romantik ilişkide olduğum kişilere yakın olma konusunda çok rahatımdır.	1	2	3	4	5	6	7
9. Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin bana duyduğu hislerin benim ona duyduğum hisler kadar güçlü olmasını isterim.	1	2	3	4	5	6	7
10. Romantik ilişkide olduğum kişilere açılma konusunda kendimi rahat hissetmem.	1	2	3	4	5	6	7
11. İlişkilerimi kafama çok takarım.	1	2	3	4	5	6	7
12. Romantik ilişkide olduğum kişilere fazla yakın olmamayı tercih ederim.	1	2	3	4	5	6	7
13. Benden uzakta olduğunda, birlikte olduğum kişinin başka birine ilgi duyabileceği korkusuna kapılırım.	1	2	3	4	5	6	7
14. Romantik ilişkide olduğum kişi benimle çok yakın olmak istediğinde rahatsızlık duyarım.	1	2	3	4	5	6	7
15. Romantik ilişkide olduğum kişilere duygularımı gösterdiğimde, onların benim için aynı şeyleri hissetmeyeceğinden korkarım.	1	2	3	4	5	6	7
16. Birlikte olduğum kişiyle kolayca yakınlaşabilirim.	1	2	3	4	5	6	7
17. Birlikte olduğum kişinin beni terk edeceğinden pek endişe duymam.	1	2	3	4	5	6	7
18. Birlikte olduğum kişiyle yakınlaşmak bana zor gelmez.	1	2	3	4	5	6	7



19. Romantik ilişkide olduğum kişi kendimden şüphe etmeme neden olur.	1	2	3	4	5	6	7
20. Genellikle, birlikte olduğum kişiyle sorunlarımı ve kaygılarımı tartışırım.	1	2	3	4	5	6	7
21. Terk edilmekten pek korkmam.	1	2	3	4	5	6	7
22. Zor zamanlarımda, romantik ilişkide olduğum kişiden yardım istemek bana iyi gelir.	1	2	3	4	5	6	7
23. Birlikte olduğum kişinin, bana benim istediğim kadar yakınlaşmak istemediğini düşünürüm.	1	2	3	4	5	6	7
24. Birlikte olduğum kişiye hemen hemen her şeyi anlatırım.	1	2	3	4	5	6	7
25. Romantik ilişkide olduğum kişiler bazen bana olan duygularını sebepsiz yere değiştirirler.	1	2	3	4	5	6	7
26. Başımdan geçenleri birlikte olduğum kişiyle konuşurum.	1	2	3	4	5	6	7
27. Çok yakın olma arzumu bazen insanları korkutup uzaklaştırır.	1	2	3	4	5	6	7
28. Birlikte olduğum kişiler benimle çok yakınlaştığında gergin hissedirim.	1	2	3	4	5	6	7
29. Romantik ilişkide olduğum bir kişi beni yakından tanıdıktan sonra, "gerçek ben" den hoşlanmayacağından korkarım.	1	2	3	4	5	6	7
30. Romantik ilişkide olduğum kişilere güvenip inanma konusunda rahatımdır.	1	2	3	4	5	6	7
31. Birlikte olduğum kişiden ihtiyaç duyduğum şefkat ve desteği görememek beni öfkelenendirir.	1	2	3	4	5	6	7
32. Romantik ilişkide olduğum kişiye güvenip inanmak benim için kolaydır.	1	2	3	4	5	6	7
33. Başka insanlara denk olamamaktan endişe duyarım.	1	2	3	4	5	6	7
34. Birlikte olduğum kişiye şefkat göstermek benim için kolaydır.	1	2	3	4	5	6	7
35. Birlikte olduğum kişi beni sadece kızgın olduğumda önemser.	1	2	3	4	5	6	7
36. Birlikte olduğum kişi beni ve ihtiyaçlarımı gerçekten anlar.	1	2	3	4	5	6	7